

Мікологія, ліхенологія, альгологія, бріологія

Анотований список мохоподібних Лівобережного Полісся (Україна)

МИХАЙЛО ФЕДОСІЙОВИЧ БОЙКО

Бойко М.Ф., 2011: **Анотований список мохоподібних Лівобережного Полісся (Україна)**. *Чорноморськ. бот. ж.*, Т.7, № 2: 144-186.

У статті подано список видів мохоподібних Лівобережного Полісся (у межах Київської, Чернігівської, Сумської областей України). Для кожного виду вказуються місця збору, коротка характеристика місцезростань, дата збору, прізвища та ініціали збирачів. Крім власних матеріалів наводяться гербарні матеріали (KW, KHER), які були в основному визначені або переглянуті автором статті, а також відомості з літературних джерел. Види розташовані за системою, яка прийнята у Чеклісті мохоподібних України (2008).

Ключові слова: мохоподібні, Лівобережне Полісся, Україна

BOIKO M.F., 2011: **Annotated checklist of Bryobionta of the LivoberezhnePolissja (Ukraine)**. *Chornomors'k. , bot. z.*, Vol. 7, № 2: 144-186.

The list of bryophyta species of LivoberezhnePolissja (within the limits of Kiev, Chernigov and Sumy regions of Ukraine) is given. For each species the place and time of collection and short characteristics of habitats, collectors are pointed out. Besides the author's materials, herbarium data (KW, KHER) are presented, which were looked through by the author of the article as well as literature data. The species are ranged according to the system, adopted in the *Checklist of Bryophyta of Ukraine* (2008).

Key words: Bryobionta, LivoberezhnePolissja, Ukraine

Бойко М.Ф., 2011: **Аннотированный список мохообразных Левобережного Полесья (Украина)**. *Черноморск. бот. ж.*, Т.7, № 2: 144-186.

В статье подано список видов мохообразных Левобережного Полесья (в пределах Киевской, Чениговской и Сумской областей Украины). Для каждого вида указываются места сбора и короткая характеристика местопроизрастаний, дата сбора, фамилия и инициалы сборщиков. Кроме собственных материалов, приводятся гербарные материалы (KW, KHER), которые были определены или просмотрены автором статьи, а также сведения из литературных источников. Виды расположены по системе, которая принята в Чеклисте мохообразных Украины (2008).

Ключевые слова: мохообразные, Левобережное Полесье, Украина

Дослідження мохоподібних Лівобережного Полісся проводилися нами у 1972-1975 рр. Частина матеріалів була опублікована у низці праць [Бойко, 1974 а, б, 1975 а, б, в, 1976 та ін.]. Проте повний список мохоподібних до цього часу не був опублікований, що викликало певні труднощі при вивченні бріофлори як Українського Полісся, так і інших регіонів України. За пройдений період часу з'явилося кілька публікацій, що доповнили список бріофлори [Вірченко, Болух, 1989; Вірченко, Панченко, 2005; Вірченко, 2006; Вірченко, Партика, 2010], деякі матеріали, що ґрунтувалися на обробці гербарних матеріалів різних років, були наведені у випусках флори мохів України [Бачуріна, Мельничук, 1987, 1988, 1989, 2003]. Територія островів у м. Києві нами у складі Лівобережного Полісся не

розглядається, це частина річкової долини Дніпра, тому мохоподібні, з цієї території нами не враховувалися. Нині територію Лівобережного Полісся ділять на дві складові частини – Чернігівське Полісся і Новгород-Сіверське Полісся [МАРИНИЧ та ін., 1993; МАРИНИЧ, ШИЩЕНКО, 2005; НАЦІОНАЛЬНИЙ..., 2008] (Рис.1). Дана територія нами розглядалася раніше як одне ціле і при дослідженнях бріофлори не розділялася. На нинішній час бріофлору Лівобережного Полісся складають 272 види надвідділу Bryobionta. Відділ Anthocerotophyta представлений 3 видами, Marchantiophyta – 46. Найбільшою кількістю представлений відділ Bryophyta – 223 види. Клас Sphagnopsida має 23 види, Polytrichopsida – 10, Tetraphidopsida – 1, Bryopsida – 190, з них верхоспорогонних мохів – 108, бокоспорогонних – 82 види.

Рис. 1. Картохема Лівобережного Полісся України: 1 – Чернігівське Полісся; 2 – Новгород-Сіверське Полісся.

Fig. 1. Map of Livoberezhne Polissja (Ukraine): 1 – Chernigivs'ke Polissja; Novgorod-Sivers'ke Polissja.

Зі списку видів Лівобережного Полісся видалені – *Diphyscium foliosum*, який помилково наводився нами раніше за зборами Л.С.Балашова з Чернігівської області [БОЙКО, 1976]. Видалені також *Pleuridium subulatum* та *Neckera complanata*, що вказувалися для даного району [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 1987, 2003] за працями М.А.Алексенка [1897, 1899], оскільки пункти їх збору знаходяться на території Лівобережного Лісостепу, а не Лівобережного Полісся.

Низка місцезнаходжень видів мохів, що наводяться у працях Г.Ф.Бачуриної, В.М.Мельничука [1987, 1988, 2003], а саме: Сумська область, Путивльський район (*Plagiomnium cuspidatum*, *P. affine*, *P. undulatum*, *Orhotrichum speciosum*, *O. pumilum*), Путивль (*Polytrichum piliferum*), Литвиновичі (*Tetraphis pellucida*, *Tortula subulata*), Верзань (*Polytrichastrum formosum*), ур. Жиленське болото (*Polytrichum juniperinum*, *Philonotis fontana*); Конопотський р-н, Лисогубівка (*Drepanocladus sendtneri*), Мартусине (*Pogonatum urnigerum*), Сарнавшина (*Leucobryum glaucum*, *Philonotis*

fontana) відносяться до Лівобережного Лісостепу, місцезнаходження – Київська обл., Чорнобильський р-н, Старосілля (*Fontinalis antipyretica*, *Brachythecium albicans*) – до Правобережного Полісся. Види з даних місцезнаходжень зі списку Лівобережного Полісся виключені. Вказівку про досить часте зростання на Чернігівщині (без конкретних місцезнаходжень) виду *Weisia controversa* [АЛЕКСЕНКО, 1899] наведену також пізніше [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 1988] на сьогодні вважаємо сумнівною, адже протягом більше ста років цей мох не знаходили, хоча не виключено, що він може бути знайдений тут. Не включаємо також дуже загальні вказівки про зростання видів, наприклад – Київська обл., Чернігівська обл., Сумська обл., адже невідомо, що мають на увазі автори, оскільки території областей входять до різних ботаніко-географічних районів.

В анотованому списку для кожного виду вказуються місця збору, коротка характеристика місцезростань, дата збору, прізвища та ініціали (якщо відомі) збирачів. Крім власних матеріалів, наводяться гербарні матеріали (KW, KHER), які були в основному визначені або переглянуті автором статті, а також відомості з літературних джерел. Види розташовані за системою, яка прийнята у Чеклісті мохоподібних України [Бойко, 2008]. Для низки видів вказуємо найбільш вживані синоніми.

Умовні позначення: л-во – лісництво, обл. – область, ок. – околиці, р. – річка, р-н – район, ур. – урочище, х.– хутір.

ANTHOCEROTOPHYTA

ANTHOCEROTOPSIDA

Anthocerotales

ANTHOCEROTACEAE

ANTHOCEROS agrestis Paton (= *Anthoceros punctatus* L. var. *cavernosus* (Nees) Gott., *Lindenb. et Nees*). Сумська обл., Ямпільський р-н, ок. Дружби. На конюшиновому полі, 10.10.1973 (М.Ф.Бойко).

ANTHOCEROS punctatus L. s. str. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Городок, на луках, 23.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, ок. Середина-Буди, на конюшиновому полі, 12.10.1973; Ямпільський р-н, ок. Дружби, на вологій луці, 10.10.1973 (М.Ф.Бойко).

PHAEOCEROS laevis (L.) Prosk. (= *Anthoceros laevis* L.) Київська обл., Броварський р-н, Нижня Дубечня [ЗЕРОВ, 1964]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на пшеничному полі, 20.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверська, на полі, 08.06.1973 (М.Ф.Бойко); Коропський р-н, Шабалинів; Бахмацький р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Глухівський р-н, Привілля, на конюшиновому полі, 10.05.1974 (М.Ф.Бойко).

MARCHANTIOPHYTA

MARCHANTIOPSIDA

Marchantiales

AUTONIACEAE

MARCHANTIA polymorpha L. (= *M. polymorpha* ssp. *ruderalis* Bischl. & Boisselir). Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, вільхове болото, 20.06.1974, Білодівровне л-во, в канаві, 15.06.1973 (М.Ф.Бойко); ок. Києва, Жукин [ЗЕРОВ, 1964]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів, болото Замглай [ЗЕРОВ, 1964], Любеч, вільховий ліс, 21.06.1973 (М.Ф.Бойко); Чернігівський р-н, болота Кавпит, Мньове [ЗЕРОВ, 1964], ок. Михайло-Коцюбинського, біля струмка, 15.05.1974 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, Сорокошичі, болото Видра біля Косачівки і Лошакової Гути [ЗЕРОВ, 1964], Городок, на луках, 23.06.1973, Красилівка, на цегляній стіні будинку, 02.07.1973, Хрещате, на пеньку вільхи,

31.05.1973 (М.Ф.Бойко); Городнянський р-н, Андріївка, Хотівля, Городня [ЗЕРОВ, 1964], Красні Гірки, заплава р. Смяч, 20.07.1932 (Ф.Попович), Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, біля березового пенька, 17.05.1974; Менський р-н, Лемешівка, низинне болото, 02.06.1973, Домниця, на гнилому пеньку вільхи, 30.05.1973; Березна, дубовий ліс, 01.06.1973; Куликівський р-н, Дроздівка, біля струмка, 30.08.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, сосновий ліс, 25.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільховий ліс, 11.06.1973, Печенюги, на стінці дерев'яної криниці, 05.07.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, ок. Середина-Буди, на луках, 12.10.1973 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Шосткинський р-н, Вовна, на мокрій луці, Івот, на березі струмка, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко), заплава р. Шостки, торф'яниста лука, 05.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Ямпільський р-н, Дружба, березове болото, вільхове болото, 09.10.1973 (М.Ф. Бойко).

Ricciales

RICCIACEAE

- RICCIA bifurca** Hoffm. Чернігівська обл., Менський р-н, на ґрунті біля р. Снов навпроти Седніва, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- RICCIA canaliculata** Hoffm. Чернігівська обл., Менський р-н, Березнянське л-во, правий берег Десни, на вологому ґрунті, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- RICCIA cavernosa** Hoffm. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАРТИКА, 2010]
- RICCIA crystallina** L. emend Raddi Київська обл., Київ – Троєщина. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Свинопухи [ЗЕРОВ, 1964]; Козелецький р-н, Городок, на стежці у вільховому лісі, 22.06.1973; Менський р-н, Березна, ур. Ріпище, на мокрому ґрунті у вільховому лісі, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- RICCIA fluitans** L. emend. Lorbeer Київська обл., ок. Києва, Микільська Слобідка [МОНТРЕЗОР, 1886], між Дарницею і Броварами. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Остерське л-во [ЗЕРОВ, 1964], Сорокошицьке л-во, на мокрому ґрунті, 23.06.1973; Менський р-н, Миколаївка, у невеликій водоймі, 31.05.1973 (М.Ф. Бойко).
- RICCIA frostii** Austin Київська обл., ок. Києва, в долині Дніпра [ЗЕРОВ, 1964].
- RICCIA glauca** L. Чернігівська обл., Менський р-н, Миколаївка, на ґрунті біля Десни, 01.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- RICCIA huebeneriana** Lindenb. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, болото Паристе [ЗЕРОВ, 1964].
- RICCIA rhenana** Lorbeer Київська обл., ок. Києва, Дарницький лісопарк [ВІРЧЕНКО, 2006].
- RICCIA sorocarpa** Bisch. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАРТИКА, 2010].
- RICCIOSCARPOS natans** (L.) Corda Київська обл., ок. Києва – Дарниця, Бортничі, Новосілки на Десні [ЗЕРОВ, 1964]. Чернігівська обл., ок. Ніжина у водоймі в заплаві, 10.05.1973 (М.Ф. Бойко); Сосницький р-н, Конятин; Бахмацький р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899].

JUNGERMANNIOPSISIDA

Blasiales

BLASIACEAE

- BLASIA pusilla** L. Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, на ґрунті у вільховому лісі, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко).

Fossombroniales
FOSSOMRONIACEAE

- FOSSOMBRONIA foveolata** Lindb. Київська обл., ок. Києва, лівий берег Дніпра, Нижня Дубечня [ЗЕРОВ, 1964].
- FOSSOMBRONIA wondraczekii** (Corda) Lindb. Київська обл., ок. Києва, Нижня Дубечня [ЗЕРОВ, 1964]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на конюшиновому полі, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Хотунічі [ЗЕРОВ, 1964]; Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., ок. Середина-Буди, на полі, 14.10.1973; Ямпільський р-н, ок. Дружби, на заболоченому полі, 09.10.1973 (М.Ф. Бойко).

PELLIACEAE

- PELLIA endiviifolia** (Dicks.) Dumort. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАРТИКА, 2010].
- PELLIA epiphylla** (L.) Corda Чернігівська обл., Менський р-н, Березнянське л-во, при основі стовбура вільхи у вільховому лісі, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

Metzgeriales

ANEURACEAE

- ANEURA pinguis** (L.) Dumort. (= *Riccardia pinguis* (L.) S. Gray). Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [ЗЕРОВ, 1964].
- RICCARDIA latifrons** (Lindb.) Lindb. Київська обл., ок. Києва, Дарниця. Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів [ЗЕРОВ, 1964].
- RICCARDIA palmata** (Hedw.) Carruth. Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів [ЗЕРОВ, 1964].

METZGERIACEAE

- METZGERIA furcata** (L.) Dumort. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, дубовий ліс з грабом і липою, на основі стовбура липи, 26.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899].
- var. **ulvula** Nees. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на основі стовбура сосни у дубово-сосновому лісі, 10.06.1973 (М.Ф. Бойко).

Lepicoleales

PTILIDIACEAE

- PTILIDIUM ciliare** (L.) Hampe Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, сосновий ліс біля озера [ЗЕРОВ, 1964], Дарницький лісопарк, Микільське л-во [ВІРЧЕНКО, БОЛЮХ, 1989]. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, Вертіївка, на ґрунті у сосновому лісі, 29.05.1973 (М.Ф. Бойко).
- PTILIDIUM pulcherrimum** (Weber) Vainio Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, на стовбурі берези, 15.06.1973, Білодібровне л-во, на березі, 16.06.1973 (М.Ф. Бойко), Жукин, Воропаєве [ЗЕРОВ, 1964]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, Клубківка, вільховий ліс, на основі стовбура вільхи, 08.07.1973, Любеч, на вільсі, 26.06.1973 (М.Ф. Бойко), Грабів; Козелецький р-н, Навози [ЗЕРОВ, 1964], Городок, на дубі, 23.06.1973, Копті, на пеньку сосни, 02.07.1973 (М.Ф. Бойко); Городянський р-н, Бурівка, Ярилівка [ЗЕРОВ, 1964]; Менський р-н, Лемешівка, Домниця, на березах, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на основі стовбура сосни, 29.05.1973; Семенівський р-н, Семенівка [ЗЕРОВ, 1964], Іванине, на основі стовбура берези, 07.07.1973; Корюківський р-н, Холми, на дубі, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на основі стовбура сосни, на березі, 11.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н,

Стара Гута, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005], Василівка, на березах, 12.05.1974, ок. Середина-Буди, на дубі, 14.10.1973 (М.Ф. Бойко); Шосткинський р-н, Пирогівка [ЗЕРОВ, 1964]; Ямпільський р-н, Дружба, на вільховому пеньку, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

TRICHOCOLEACEAE

TRICHOCOLEA tomentella (Ehrh.) Dumort. Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів [ЗЕРОВ, 1964].

Jungermanniales

PSEUDOEPICOLEACEAE

ВЕРНАРОСТОМА trichophyllum (L.) Dumort. Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899].

GEOCALYCACEAE

СНІЛОСЦУРНУС polyanthos (L.) Corda Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, при основі стовбура вільхи, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).

ЛОРНОСОЛЕА bidentata (L.) Dumort. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, Вертіївка, на розкладеному сосновому пеньку, 26.05.1973; ок. Новгород-Сіверського, на ґрунті під пологом з трав, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко).

ЛОРНОСОЛЕА heterophylla (Schrad.) Dumort. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на стовбурі вільхи, 20.09.1974, Білодібровне л-во, на основі стовбура берези, 17.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на виступаючих коренях вільхи, 08.07.1973 (М.Ф. Бойко), Ловинь, Грабів [ЗЕРОВ, 1964], Любеч, на ґрунті біля верби білої, 25.06.1973, Королька, на основі стовбура дуба, 28.06.1973, Пилипча, на основі стовбура берези, 28.06.1973; Чернігівський р-н, Олишівка, на вербі козячій, 10.07.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на пеньку вільхи, 23.06.1973, Косачівка, на ґрунті у сосновому лісі, 21.06.1973 (М.Ф. Бойко), Лошакова Гута [ЗЕРОВ, 1964], Копті, на пеньку сосни, 02.07.1973, Хрещате, на основі стовбура дуба, 31.05.1973; Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, на основі стовбура берези, 16.05.1974; Менський р-н, Лемешівка, на березі, 02.06.1973, Березна, на вільсі, на сосновому пеньку, Черногорці, на вільсі, 30.05.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на гнилому стовбурі сосни, 26.05.1973; Семенівський р-н, Машеве, на вільсі, 08.07.1973, Іванине, на дубі, на березі, 01.07.1973; Корюківський р-н, Холми, на дубі, Рудня, на стовбурі берези, 04.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на лесових відслоненнях, 15.05.1974, Узруївське л-во, на основі стовбура вільхи, 12.06.1973, Володимирів, на корі вільхи, 15.05.1974. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на дубі, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005], Василівка, на дубі, 12.05.1974; Шосткинський р-н, Коротченкове, на піщаному ґрунті у сосновому лісі, 10.06.1973, ок. Шостки, сосновий ліс, 15.05.1974, Пирогівка, на вільсі, 10.06.1973; Кролевецький р-н, ок. Кролівця, на березі, 10.05.1974; Ямпільський р-н, Дружба, на пеньку берези, 09.10.1973; Глухівський р-н, Привілля, на дубі, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).

ЛОРНОСОЛЕА minor Nees Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, на ґрунті біля струмочка, 17.06.1974. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на гнилому пеньку вільхи, на відслоненнях лесу, 27.06.1973; Чернігівський р-н, Олишівка, на вербі козячій, 10.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, при основі стовбура дуба, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на лесах, Дробишеве, на лесах, 08.06.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на відслоненнях глини, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

PLAGIOCHILACEAE

PLAGIOCHILA asplenioides (L. emend. Taylor) Dumort. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на відслоненнях лесів, 25.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Дробишеве, на відслоненнях лесоподібних суглинків, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

CALYPOGEIACEAE

CALYPOGEIA neesiana (C.Massal. & Carestia) Müll. Frib. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].

LEPIDOZIACEAE

LEPIDOZIA reptans (Dumotr.) Dumort. Чернігівська обл., Щорський р-н, х. Лука, на ґрунті у змішаному лісі, 17.05.1974; Менський р-н, Березнянське л-во, на ґрунті у вільховому лісі, 01.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на ґрунті у змішаному лісі, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко).

CERHALOZIACEAE

CERHALOZIA bicuspidata (L.) Dumort. Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів [ЗЕРОВ, 1964].

CERHALOZIA connivens (Dicks.) Lindb. Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів і Лошакової Гути [ЗЕРОВ, 1964]; Менський р-н, Березнянське л-во, на ґрунті у вільховому лісі, 01.06.1973 (М.Ф. Бойко).

CERHALOZIA lunulifolia (Dumotr.) Dumort. (= *C. media* Lindb.) Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів [ЗЕРОВ, 1964]; Менський р-н, Березнянське л-во, на ґрунті у вільховому лісі, 01.06.1973; Корюківський р-н, Холми, на ґрунті у вільховому лісі, 02. 06.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899].

CERHALOZIELLACEAE

CERHALOZIELLA divaricata (Sm.) Schiffn. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, Вертіївка, ур. Баньківщина, на ґрунті в сосновому лісі разом з мохом *Vuxbaumia aphylla*, 26.05.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, на ґрунті, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

CERHALOZIELLA hampeana (Nees) Schiffn. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на глинистих відслоненнях, 27.06.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на мокрій луці, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

CERHALOZIELLA subdentata Warnst. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на гнилому пеньку сосни, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).

JUNGERMANNIACEAE

BARBILOPHOZIA barbata (Schmid. ex Schreb.) Loeske. Чернігівська обл., Менський р-н, Максаки; Бахмацький р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899].

LORNOZIA bicrenata (Schmid. ex Hoffm.) Dumort. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на глинисто-піщаних відслоненнях, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

LORNOZIA excisa (Dicks.) Dumort. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, ок. Дружби, на глинисто-піщаних відслоненнях, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

LORNOZIA heterocolpos (Thed. Ex C. Hartm.) M. Howe (= *Leicolea heterocolpos* (Thed.) Buch.) Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, ПАРТИКА, 2010].

SCAPANACEAE

SCAPANIA curta (Mart.) Dumort. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на відслоненнях лесів, 26.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на глинистому ґрунті, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко).

Porellales

PORELLACEAE

PORELLA platyphylla (L.) Pfeiff. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на дубі, 26.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на дубі, 10.06.1973 (М.Ф. Бойко).

JUBULACEAE

FRULLANIA dilatata (L.) Dumort. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на дубі, 08.07.1973, Любеч, на осиці, 26.06.1973 (М.Ф.Бойко); Городянський р-н, Бурівка [ЗЕРОВ,1964]; Менський р-н, Березна, ур. Ріпище, на вільсі, 01.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на основі стовбура сосни, 10.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, на дубі, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

var. **anomala** Corb. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, Вертіївка, на дубі, 30.05.1973 (М.Ф. Бойко).

RADULACEAE

RADULA complanata (L.) Dumort. Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, на клені звичайному, 15.06.1973, Білодівровне л-во, на бересті, 27.04.1973; Броварський р-н, Заворичі, на основі стовбура вільхи, 02.12.1972. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на грабі, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко), Грабів [ЗЕРОВ, 1964], Любеч, на вільсі, 27.06.1973; Козелецький р-н, Городок, на дубі, 23.06.1973, Хрещате, на ясені, 31.05.1973; Менський р-н, Березна, на вільсі, на осиці, 01.06.1973, Черногорці, на вільсі, на дубі, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на гнилому пеньку сосни, 26.06.1973; Корюківський р-н, Рудня, на дубі, 04.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на основі стовбура сосни, 10.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на дубі, 08.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005], ок. Середина-Буди, на дубі, 13.10.1973; Ямпільський р-н, Дружба, на дубі, 10.10.1973; Глухівський р-н, Привілля, на дубі, 10.10.1974 (М.Ф. Бойко).

BRYOPHYTA

SPHAGNOPSIDA

Sphagnales

SPHAGNACEAE

SPHAGNUM angustifolium (C. Jensen ex Russow) C. Jensen Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів; Семенівський р-н, болото Кістер біля Жуклі [ЗЕРОВ, 1964]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

SPHAGNUM auriculatum Schimp. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Клубківка, болото з чагарникових верб, 09.07.1973; Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, 17.05.1974 (М.Ф. Бойко).

SPHAGNUM capillifolium (Ehrh.) Hedw. (= *S. nemoreum* Scop.) Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, Дарниця, Жукинське болото [ФОМІН, 1923], Вища Дубечня, між Старосіллям і Новосілками; Броварський р-н, Семиполки. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів; Козелецький р-н, Сорокошичі, Косачівка, Лошакова

Гута, Остерське л-во; Щорський р-н, Семенівський р-н, Шевчиха, Кучинівка [ЗЕРОВ, 1964]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Орлівка [ЗЕРОВ, 1964], Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

SPHAGNUM centrale S. Jensen Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро [ЗЕРОВ, 1964], Білодівровне л-во, сосново-березовий ліс, 15.06.1973 (М.Ф. Бойко); Жукин [ФОМІН, 1923], Чернинське л-во; Броварський р-н, Семиполки. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів, болото Паристе, болото в долині р. Крюків; Чернігівський р-н, болота Мньове, Навози, Количівка [ЗЕРОВ, 1964], Пакульське л-во, сосново-сфагнове болото, 01.08.1954, (Г.Ф. Бачурина); Козелецький р-н, болото Видра [ЗЕРОВ, 1964], Сивки, 04.08.1954, (Г.Ф. Бачурина), Остерське л-во [ФОМІН, 1923]; Семенівський р-н, Жукля [ЗЕРОВ, 1964]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005], ок. Ямполья [ЗЕРОВ, 1964].

SPHAGNUM compactum Lam. & DC. Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, Дарниця, Жукинське болото [ФОМІН, 1923]; Броварський р-н, Семиполки, Чернинське болото. Чернігівська обл., Чернігівський р-н, Навози; Козелецький р-н, між Косачівкою і Лошаковою Гугою [ЗЕРОВ, 1964], Остерське л-во [ФОМІН, 1923]; Ніжинський р-н, Мрин; Семенівський р-н, Шевчиха [ЗЕРОВ, 1964].

SPHAGNUM contortum Schultz Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, болото Замглай; Чернігівський р-н, болото Мньове; Козелецький р-н, болото Видра [ЗЕРОВ, 1964].

SPHAGNUM cuspidatum Ehrh. ex Hoffm. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, березово-вільхове болото, 24.06.1973 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, 14.08.1954 (Г.Ф. Бачурина), в мочажині, 16.05.1974 (М.Ф. Бойко), Слобода Загребельна, х. Ількача [ЗЕРОВ, 1964], Андрониківське л-во, мезотрофне сфагнове болото, 16.08.1954, Безуглівське л-во, 14.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Менський р-н, Березна, заболочена лука, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко); Семенівський р-н, болото по р. Убідь біля х. Ченці [ЗЕРОВ, 1964]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, у воді невеликого болітця, 10.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

SPHAGNUM fallax (Klinggg.) Klinggg Київська обл., ок. Києва, болото біля Рибного озера [ЗЕРОВ, 1964], вільховий ліс, 20.06.1974 (М.Ф. Бойко), Жукин [ЗЕРОВ, 1964], Чернинське л-во, [ФОМІН, 1923]. Чернігівська обл., Чернігівський р-н, болото Лисковське, 21.08.1954, (Г.Ф. Бачурина); Козелецький р-н, Косачівка [ЗЕРОВ, 1964], Городок, вільховий ліс, 24.06.1973; Щорський р-н, болото Гальський Мох, 16.05.1974 (М.Ф. Бойко), Слобода Загребельна [ЗЕРОВ, 1964], Андрониковське л-во, сфагнове болото у лісі, 16.07.1954 (Г.Ф. Бачурина); Ніжинський р-н, Мрин [ЗЕРОВ, 1964], ок. Ніжина, осокове болото, 26.05.1973 (М.Ф. Бойко); Семенівський р-н, біля х. Шевчиха [ЗЕРОВ, 1964]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Знобівське л-во, 20.08.1954 (Г.Ф. Бачурина), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

SPHAGNUM fimbriatum Wils. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів; Козелецький р-н, болото Видра [ЗЕРОВ, 1964]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., ок. Ямполья [ЗЕРОВ, 1964].

SPHAGNUM flexuosum Dozy & Molk. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів; Чернігівський р-н, болото Копит [ЗЕРОВ, 1964]; Козелецький р-н, Городок, березово-вільховий ліс, 26.06.1973 (М.Ф. Бойко), болото Видра [ЗЕРОВ, 1964]; Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, 16.05.1974 (М.Ф. Бойко); Семенівський р-н, ок. Семенівки [ЗЕРОВ, 1964];

- Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1973 (М.Ф.Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Орлівка [ЗЕРОВ, 1964], Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].
- SPHAGNUM fuscum** (Schimp.) Klinggr. Чернігівська обл., Чернігівський р-н болото Вида біля Навозів; Семенівський р-н, болото по р. Убідь біля х. Ченці [ЗЕРОВ, 1964].
- SPHAGNUM girgensohnii** Russow Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро [ЗЕРОВ, 1964]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Ловинь, Грабів; Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів [ЗЕРОВ, 1964]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].
- SPHAGNUM magellaanicum** Brid. Київська обл., ок. Києва, болото біля Рибного озера, Чернинське л-во [ЗЕРОВ, 1964]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів; Чернігівський р-н, болото Мньове; Козелецький р-н, болото Видра [ЗЕРОВ, 1964]; Городянський р-н, Броневицьке л-во, болото Єльні, 24.08.1933 (Г.Ф. Бачурина); Щорський р-н, болото Гальський Мох, 17.05.1974 (М.Ф. Бойко); Семенівський р-н, х. Шевчиха, болото Кістер біля Жуклі [ЗЕРОВ, 1964], Івани, болітце біля соснового лісу, 07.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Орлівка [ЗЕРОВ, 1964].
- SPHAGNUM majus** (Russow) C.Jensen Чернігівська обл., Щорський р-н, біля х. Ількуча [ЗЕРОВ, 1964].
- SPHAGNUM obtusum** Warnst. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро. Чернігівська обл., Чернігівський р-н, болото Мньове, Количівка; Козелецький р-н, болото Видра [ЗЕРОВ, 1964], Сивки, 04.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Щорський р-н, Слобода Загребельна; Семенівський р-н, болото у долині р. Ревни біля Семенівки; Борзнянський р-н, Адамівка [ЗЕРОВ, 1964].
- SPHAGNUM palustre** L. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [ЗЕРОВ, 1964], вільховий ліс, 20.06.1974 (М.Ф. Бойко), Жукин [ФОМІН, 1923], Білодібровне л-во, сосново-березовий ліс, 15.06.1973 (М.Ф. Бойко), Новосілля, Старосілки; Броварський р-н, Семиполки [ЗЕРОВ, 1964], Заворичі, 02.12.1972 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів; Чернігівський р-н, болото Мньове, Навози; Козелецький р-н, Сивки, Косачівка, Лошакова Гута, болото Видра, Сорокошичі [ЗЕРОВ, 1964], мокрий сосновий ліс, 23.06.1973 (М.Ф. Бойко), Остерське л-во (Фомин, 1923); Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, 17.05.1974 (М.Ф. Бойко); Ніжинський р-н, Мрин; Семенівський р-н, х. Шевчиха, Жукля [ЗЕРОВ, 1964], ок. Семенівки, зниження у сосновому лісі, 06.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 09.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, березовий ліс, 12.10.1974, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 10.10. 1973 (М.Ф. Бойко), Ямпіль, Орлівка [ЗЕРОВ, 1964].
- SPHAGNUM papillosum** Lindb. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [ЗЕРОВ, 1964], болото, 29.05.1921, (О.В. Фомін). Чернігівська обл., Пакульське л-во, 08.07.1954, (Г.Ф. Бачурина).
- SPHAGNUM platyphyllum** (Lindb. ex Braithw.) Warnst. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [ЗЕРОВ, 1964], евтрофне болото, 15.06.1973 (М.Ф. Бойко), Жукин [ФОМІН, 1923]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів, болото Північний Замглай; Чернігівський р-н, болото Мньове [ЗЕРОВ, 1964]; Козелецький р-н, Остерське л-во [ФОМІН, 1923]; Городянський р-н, Диханівське л-во, 12.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Щорський р-н, Радине; Ніжинський р-н, Мрин [ЗЕРОВ, 1964]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 09.06.1973

(М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Знобівське л-во, 21.08.1954, (Г.Ф. Бачурина), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].

SPHAGNUM russowii Warnst. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів; Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів. Сумська обл., ок. Ямполь [Зеров, 1964].

SPHAGNUM squarrosum Grone Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, березово-сфагнове болото, 09.11.1974 (М.Ф. Бойко); Броварський р-н, Семиполки. Чернігівський р-н, болото Мньове; Ріпкинський р-н, х. Ковалевський; Козелецький р-н, болото Видра [Зеров, 1964], Сивки, 08.08.1954, (Г.Ф. Бачурина); Семенівський р-н, х. Ченці [Зеров, 1964]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].

SPHAGNUM subsecundum Nees Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, Жукин; Броварський р-н, Семиполки, оз. Безтравне. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів [Зеров, 1964], Клубківка, вербове болото, 09.07.1974 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, болото Мньове, Копит, Навози [Зеров, 1964], поблизу болота Паристого, 10.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Козелецький р-н, Остерське л-во [Фомін, 1923], болото Видра [Зеров, 1964], Сивки, 04.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Семенівський р-н, х. Ченці, болото Кістер біля Жуклі, болото по р. Ревна біля Семенівки; Новгород-Сіверський р-н, Терebilівський бір [Зеров, 1964]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Шосткинський р-н, Собичське л-во, 22.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Ямпільський р-н, Дружба, вільхове болото, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко), ок. Ямполь, друга тераса р. Івот [Зеров, 1964].

SPHAGNUM teres (Schimp.) Ångstr. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, березово-сфагнове болото, 09.11.1974 (М.Ф. Бойко), оз. Волове біля Нижньої Дубечні. Чернігівська обл., Чернігівський р-н, болото Мньове; Козелецький р-н, болото Видра [Зеров, 1964], Сивки, 04.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Семенівський р-н, болото Кістер біля х. Жуклі, болото по р. Ревна біля Семенівки [Зеров, 1964]; Новгород-Сіверський, р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Орлівка [Зеров, 1964]; Ямпільський р-н, Дружба, вільховий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

SPHAGNUM warnstorffii Russow Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, болото по р. Крюків біля х. Ковалевського; Козелецький р-н, болото Видра [Зеров, 1964], Сивки, 04.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Семенівський р-н, болото Кістер біля х. Жуклі [Зеров, 1964], ок. Семенівки, зниження у вологому сосновому лісі, 06.07.1973, Новгород-Сіверський, р-н, Узруївське л-во, на торфовому ґрунті, 13.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., ок. Ямполь [Зеров, 1964].

POLYTRICHOPSIDA

Polytrichales

POLYTRICHACEAE

ATRICHUM tenellum (Röhl.) Bruch & Schimp. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський, р-н, Узруївське л-во, на ґрунті у дубовому лісі, 10.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на ґрунті у глибокій канаві у сосновому лісі, 12.06.1969, (М.П. Слободян).

ATRICHUM undulatum (Hedw.) P. Beauv. Київська обл., ок. Києва, Дарниця, 26.09.1898, (Цінгер); Рибне озеро, сосновий ліс, 19.06.1973; Броварський р-н, ок. Броварів, дубово-сосновий ліс, на ґрунті, 16.06.1973; Заворичі, на узліссі соснового лісу, 02.10.1972, сосновий ліс біля залізничної станції, 02.12.1972 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Старі Яриловичі, сосновий ліс, 09.07.1973,

Королька, сосновий ліс, 28.06.1973, Пушкіне, березовий ліс, 28.06.1973, Любеч, на ґрунті у яру, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, Лопатин, листяний ліс, 25.06.1973 (Д.К. Зеров); Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, у сосновому лісі, 24.06.1973; Городянський р-н, Дібровне, на торфовому ґрунті, 18.05.1974; Носівський р-н, Козари, у сосново-бузиновому лісі, 20.06.1963 (С.О. Мулярчук); Щорський р-н, Єліне, у вільховому лісі, 19.07.1961, Ключи, вільшняк на схилі, 31.08.1961 (Л.С. Балашов), болото Гальський Мох, по краю березняка, 17.05.1974, х. Лука, листяний ліс, 17.05.1974; Менський р-н, Березна, Лемешівка, сосновий ліс, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, Липів Ріг, на ґрунті у сосновому лісі, 25.06.1973; Семенівський р-н, Чорний Ріг, сосновий ліс, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко); Корюківський р-н, Жукля по р. Кісті, 10.11.1933, (Г.Ф. Бачурина); Борзнянський р-н, Ядути [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, Володимирівка, на ґрунті у сосновому лісі, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко), ок. Новгород-Сіверського (М.П. Слободян), на ґрунті, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл. Середина-Будський р-н, Стара Гута, на ґрунті, 12.10.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005], ок. Середина-Буди, дубовий ліс, на ґрунті, 12.10.1974; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

POGONATUM aloides (Hedw.) P. Beauv. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на глинисто-піщаних відслоненнях крутого берега Дніпра, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко).

POGONATUM urnigerum (Hedw.) P. Beauv. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на лесових відслоненнях, зволжених водою джерел, 25.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Комань, Дігтярівка, на лесах, 03.07.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на окраїні соснового лісу, 11.06.1969, (М.П. Слободян), на глинистих відслоненнях, 08.10.1973 (М.Ф. Бойко).

POLYTRICHASTRUM formosum (Hedw.) G. Sm. (= *Polytrichum formosum* Hedw.) Київська обл. ок. Києва, лівобережжя [Бойко, 1975]. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, Вертіївка, сосновий ліс, 26.05.1973; Сосницький р-н, Конятин; Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, сосновий ліс, 14.06.1974 (М.Ф. Бойко).

POLYTRICHASTRUM longisetum (Sw. ex Brid.) G. Sw. (= *Polytrichum gracile* Sm.) Київська обл. ок. Києва, Рибне озеро, на корі вільхи, 17.06.1973. Чернігівська обл. Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на гнилому березовому пеньку, 09.07.1973, Клубівка, вербове болото, 09.07.1973; Козелецький р-н, Городок, на ґрунті у вільховому лісі, 22.07.1973 (М.Ф. Бойко); Городянський р-н, х. Красні Гірки, 21.07.1932 (Ф. Попович); Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, у мочарі, 17.05.1974 (М.Ф. Бойко); Загребельна Слобода, ур. Гало, оліготрофно-мезотрофне болото, 19.08.1961 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Березна, Лемешівка, березовий ліс, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Бобрик, вільховий ліс, 29.05.1973; Корюківський р-н, Рудня, під вільхою, 04.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільхове болото, 12.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, вільховий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

POLYTRICHUM commune Hedw. Київська обл. ок. Києва, Рибне озеро, 25.06.1919 (М.Ю. Вагнер), сосновий ліс, 01.06.1922 (Д.К. Зеров), по краю дубово-соснового лісу, 20.04.1973 (М.Ф. Бойко), берег Плехового озера, 30.06.1923 (М. Дубовик), Биківня, 06.05.1928, (Я.Х. Лепченко), Жукин, 26.08.1938 (А.М. Окснер), заповідник Гористе, 29.07.1948, (Г.Ф. Бачурина). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів (Д.К. Зеров), Любеч, пустище на місці соснового лісу, 25.06.1973,

Королька, змішаний ліс, Пушкіне, мішаний ліс, 28.06.1973 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, болото Мньове [ЗЕРОВ,1964], біля Рудні, 03.06.1969 (Г.Ф. Бачурина); Козелецький р-н, Сорокошичі, сосновий ліс, 24.06.1973 (М.Ф. Бойко), болото Видра біля Лошакової Гути, 11.08.1930 (Ф.Я. Левіна); Городянський р-н, Невкля, 15.07.1933, Мощенка, 20.07.1933, Тупичев, сосновий ліс, 15.08.1933 (Г.Ф. Бачурина), Політрудня, на торфовищі, 18.05.1974; Щорський р-н, Єліне болото Гальський Мох, під березами, 17.05.1974; Менський р-н, Березна, осиковий ліс, 30.05.1973, Лемешівка, березовий ліс, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, сосновий ліс, 25.05.1973; Семенівський р-н, Лизунівка, сосновий ліс, 05.07.1973 (М.Ф. Бойко), Семенівка (Г.Ф. Бачурина); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, у яру. 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, ок. Коропа, заплава Десни, торфовищна лука, 11.06.1974 (Л.М. Сипайлова). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Орлівк (І. Зоз), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Шосткинський р-н, Коротченкове, сосновий ліс, 10.06.1973; Ямпільський р-н, Дружба, на ґрунті, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко), Чуйківське л-во (М.П. Слободян).

POLYTRICHUM juniperinum Hedw. Київська обл., ок. Києва, Дарниця, сосновий ліс, 06.05.1923 (Я.Х. Лепченко), Рибне озеро, на пісках, 25.06.1919 (М.Ю. Вагнер), по краю болота, 11.06.1922 (Д.К. Зеров), на вологих пісках, 20.06.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе (М.І.Котов), 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); ок. Броварів, дубово-сосновий ліс, 13.07.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті у яру, 25.06.1973, Королька, змішаний ліс, 28.06.1973 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, Анисів (Манойленко), Михайло-Коцюбинське, сосновий ліс, 13.05.1974; Козелецький р-н, Косачівка, сосновий ліс, 21.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городянський р-н, Мощенка, 22.07.1933 (Г.Ф. Бачурина); Щорський р-н, Єліне, сосновий ліс, 07.06.1960 (Л.С. Балашов), х. Лука, мішаний ліс, 17.05.1974; Менський р-н, Березна, сосновий ліс, 31.05.1973; Домниця, сосновий ліс, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Липів Ріг, дубово-сосновий ліс, 21.05.1973; Семенівський р-н, Лизунівка, сосновий ліс, 05.07.1973; Корюківський р-н, Рудня, сосновий ліс, 04.07.1973; Сосницький р-н, Авдіївка, сосновий ліс, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, сосновий ліс, 14.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, 06.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, сосновий ліс, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба (М.П. Слободян), сосновий ліс, 09.10.1973 (М.Ф. Бойко).

POLYTRICHUM piliferum Hedw. Київська обл., ок. Києва, Дарниця, сосновий ліс, 06.05.1923 (Я.Х. Лепченко), Рибне озеро, на пісках, 14.05.1922 (Д.К. Зеров), сосновий ліс, 15.06.1973, Білодібровне л-во, 15.06.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе (М.І. Котов), 29.07.1948 (Г.Ф.Бачурина); Броварський р-н, Заворичі, сосновий ліс, 02.12.1972, на пісках, 03.10.1974. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на пісках, 25.06.1973; Козелецький р-н, Городок, Косачівка, сосновий ліс, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Бурівка, сосновий ліс, 24.06.1932 (Г.Ф. Бачурина), ок. Городні, край соснового лісу, 18.05.1974; Щорський р-н, х. Лука, 17.05.1974; Менський р-н, Березна, 31.05.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, Липів Ріг, сосновий ліс, 25.05.1973; Семенівський р-н, Лизунівка, лука в сосновому лісі, 05.07.1973 (М.Ф. Бойко); Корюківський р-н, Самотуги, 08.09.1933 (Г.Ф. Бачурина); Новгород-Сіверський р-н, Комань, на пісках, 08.06.1973, Узруй, сосновий ліс, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко), Гремяч (М.П. Слободян). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, сосновий

ліс, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Шосткинський р-н, Коротченкове, 10.06.1973; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

POLYTRICHUM strictum Menz ex. Brid. (= *P. alpestre* Hoppe) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 14.05.1922. Чернігівська обл., Чернігівський р-н, болото Мньове, 18.06.1931 (Д.К. Зеров); Козелецький р-н, болото Видра, 18.06.1931 (Ф.Я. Левіна); Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, 14.08.1954 (Г.Ф. Бачурина), на купинах, 17.05.1974 (М.Ф. Бойко), Староруднянське л-во, ур. Мале Гале, 11.08.1961 (Л.С. Балашов); Ніжинський р-н, Андрониківське л-во, сосново-пухівково-сфагнове болото, Наумівка, мезотрофне болото, 16-17.08.1954, (Г.Ф. Бачурина). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Знобь Новгородська, березово-пухівково-сфагнове болото, 25.08.1954 (Г.Ф. Бачурина), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].

TETRAPHIDOPSIDA

Tetraphidales

TETRAPHIDACEAE

TETRAPNIS pellucida Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на вільховому пеньку, 17.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на пеньку вільхи, 25.06.1973, Нові Яриловичі, на основі стовбура вільхи, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, болото Видра, ур. Коростява Баба, 25.06.1931 (Д.К. Зеров), Городок, на гнилому пеньку вільхи у вільховому лісі, 22.06.1973; Щорський р-н, х. Лука, на ґрунті під вільхою, 17.05.1974; Менський р-н, Березненське л-во, на гнилому пеньку вільхи, 01.06.1973; Семенівський р-н, Машеве, 05.07.1973, на пеньку вільхи; Корюківський р-н, Холми, на пеньку вільхи, 07.07.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на гнилому пеньку вільхи, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на гнилому березовому пеньку (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005], Василівка, на гнилій деревині, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко).

BRYOPSIDA

Buxbaumiales

BUXBAUMIACEAE

BUXBAUMIA aphylla Hedw. Київська обл., Київ, Дарниця [Бачурина, Мельничук, 1987], Рибне озеро, сосновий ліс, 09.11.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Чернігівський р-н, Красне, 05.06.1971 (Л.Я. Партика); Менський р-н, Березна, на ґрунті в сосновому лісі, 29.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, Липів Ріг, сосновий ліс, 26.05.1973; Семенівський р-н, Іванине, розріджений сосновий ліс, 07.07.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, сосново-березовий ліс, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005], ок. Середина-Буди, сосновий ліс, 15.10.1973; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

Timmiales

TIMMIACEAE

TIMMIA megalolitana Hedw. Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів, 22.08.1930 (Ф.Я. Левіна).

Funariales**FUNARIACEAE**

FUNARIA hygrometrica Hedw. Київська обл., Київ, Дарниця, піски, 20.05.1973 (М.Ф. Бойко), Рибне озеро, 25.06.1919 (М.Ю. Вагнер), 25.06.1930 (Д.К. Зеров), Білодівровне л-во, сосновий ліс, 20.04.1973 (М.Ф. Бойко), Вища Дубечня, (Внучкова); Броварський р-н, х. Квітневий, 10.12.1934 (Г.І. Білик), Заворичі, край соснового лісу, 02.12.1972. Чернігівська обл., Старі Яриловичі, в сосновому лісі, 07.07.1973, Любеч, на схилі до Дніпра, 25.06.1973; Чернігівський р-н, Михайло-Коцюбинське, на березі річки, 14.05.1974; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, сосновий ліс, 22.06.1973, Красилівка, на цегляній стіні, 03.06.1973; Городнянський р-н, Політрудня, заторфований берег р. Смяч, 18.05.1974; Менський р-н, Березна, Миколаївка, на пустищі, 01.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, по краю канави біля р. Остер, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Семенівський р-н, торфовище Ірванець між Семенівкою і Жадово, на стінці торф'яного кар'єру, 06.06.1969 (Г.Ф. Бачурина); Новгород-Сіверський р-н, Узруй, сосновий ліс, 12.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, залишки вогнища у яру, 08.06.1973; Бахмацький р-н, Мала Дочка, на полі, 10.05.1974. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, при основі дуба, 12.05.1974, Василівка, на торфовищі, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), болото Високе, на брівці 12.05.1974 (Г.О. Пашкевич), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Кролевецький р-н, Алтинівка, по краю дороги, 10.05.1974, ок. Кролевця, у яру, 10.05.1974 (М.Ф. Бойко); Ямпільський р-н, Імшана (Д.К. Зеров), Івот (Л.Я. Партика), Дружба, дубово-сосновий ліс, 10.10.1973; Глухівський р-н, Привілля, на крейді, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).

PHYSCOMITRIUM arenicola Lazar. Чернігівська обл., Менський р-н, Миколаївка, остепнена лука у заплаві Десни, на ґрунті з карбонатним засоленням, 31.05.1973 (М.Ф. Бойко)

PHYSCOMITRIUM eurystomum Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на березі Дніпра, 28.06.1973; Козелецький р-н, Остер, на ґрунті біля Десни, 20.06.1973; Менський р-н, Миколаївка, на ґрунті біля Десни 01.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверська, на березі Десни, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

PHYSCOMITRIUM pyriforme (Hedw.) Bruch & Schimp. Київська обл., ок. Києва, болото за Дарницею, 17.05.1925 (Д.К. Зеров), Рибне озеро, Білодівровне л-во, на торфовому ґрунті, 15.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті на березі Дніпра, 25.06.1973, Радуль, в осичнику, 27.06.1973; Чернігівський р-н, Олишівка, на торфовій луці, 10.07.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, Городок, на березі струмка, 22.06.1973, Краснянське л-во, Надінівка, на торфовому ґрунті, 03.07.1973; Городнянський р-н, Дібровне, заболочений вербняк, 18.05.1974, Політрудня, на березі р. Смяч, 18.05.1974; Менський р-н, Березна, Миколаївка, берег Десни, 31.05.1973, Домниця, ялиновий ліс, 01.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, біля р. Остер, 25.05.1973 (М.Ф. Бойко); Семенівський р-н, торфовище Ірванець, 06.06.1969 (Г.Ф. Бачурина); Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на торфовому ґрунті, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на ґрунті, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на торфовому ґрунті, 12.05.1974; Ямпільський р-н, Дружба, на ґрунті, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

PHYSCOMITRIUM sphaericum (Ludw. ex Schkuhr) Brid. Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Ядути [АЛЕКСЕНКО, 1899; БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 1988].

Grimmiales

GRIMMIACEAE

- GRIMMIA anodon** Bruch & Schimp. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, Партика, 2010].
- GRIMMIA pulvinata** (Hedw.) Sm. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на бетонній стіні, 20.10.1973. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, ок. Ніжина (М.Ф. Бойко).
- RACOMITRIUM canescens** (Hedw.) Brid. Чернігівська обл., Менський р-н, Максаки [Алексенко, 1899]; Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Дігтярівка, на крейдянному схилі, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко).
- SCHISTIDIUM apocarpum** (Hedw.) Bruch & Schimp. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на бетонній стіні, 20.10.1973. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на бетонній стіні, 30.05.1973 (М.Ф. Бойко).

SELIGERIACEAE

- SELIGERIA calcarea** (Hedw.) Bruch & Schimp. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Комань, на скелях з крейди, 14.05.1974 (М.Ф. Бойко).

Dicranales

FISSIDENTACEAE

- FISSIDENS adiantoides** Hedw. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, 24.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на мокрому торфовому ґрунті, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Адамівка [Алексенко, 1899].
- FISSIDENS bryoides** Hedw. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на глинистому ґрунті на схилах до Дніпра, 26.06.1973; Менський р-н, Березна, на краю поля, 07.07.1973; ок. Новгород-Сіверського, лесові відслонення, 07.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].
- FISSIDENS taxifolius** Hedw. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на схилі з грабом, 26.06.1973; Менський р-н, Березнянське л-во, мішаний ліс, на ґрунті, 31.05.1973 (М.Ф. Бойко).

DITRICHACEAE

- CERATODON purpureus** (Hedw.) Brid. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, піски, 14.05.1923, між Дарницею і Броварами, 20.05.1923 (Д.К. Зеров), на ґрунті, 20.04.1973, Білодівровне л-во, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко), Биківня, на пеньку, 06.05.1923 (Я.Х. Лепченко), на стовбурі старого дуба, 16.06.1973, заповідник Гористе, 28.07.1948 (Г.Ф. Бачурин), болото біля Вигурівщини, 30.06.1923 (Д.К. Зеров); Броварський р-н, ок. Броварів, 16.06.1973, Заворичі, на пісках, 02.12.1972 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, при основі верби білої, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, торфовище Мньове, Рудня, заболочений чагарник, 03.06.1969 (Г.Ф. Бачурин), ок. Михайло-Коцюбинського, на основі осики, 14.05.1974; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, заболочений мішаний ліс, 23.06.1973, Остер, остепнена лука, 20.06.1973 (М.Ф. Бойко), на солом'яному даху, 20.07.1955, (А.І. Барбарич); Щорський р-н, Єліне, сосновий ліс, 19.08.1961, Ключи, 03.09.1961, (Л.С. Балашов), болото Гальський Мох, на березовому пеньку, 17.05.1974; Менський р-н, Домниця, ялиновий ліс, 31.05.1973, Миколаївка, на березі Десни, 31.05.1973; Ніжинський р-н, Липів Ріг, сосновий ліс, 10.05.1974; Корюківський р-н, Рудня, дубово-сосновий ліс, 04.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на палях мосту, 12.06.1973, Біріне, сосновий ліс, 09.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, у яру, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, ок. Коропа, на луці, 11.06.1974

(Л.М. Сипайлова). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, сосновий ліс, 12.10.1973, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Шосткинський р-н, Івот, сосновий ліс, 15.05.1974; Кролевецький р-н, Алтинівка, на осиковому пеньку, 10.05.1974; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

DITRICHUM pusillum (Hedw.) Hampe Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Адамівка; Сосницький р-н, ок. Сосниці [АЛЕКСЕНКО, 1899].

PLEURIDIUM acuminatum Lindb. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверська, на вершині схилу, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко).

RHABDOWEISACEAE

CYNODONTIUM polycarpon (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва, Дарницький лісопарк, Білодібровне л-во [ВІРЧЕНКО, БОЛЮХ, 1989].

DICRANACEAE

DICRANELLA cerviculata (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва – болото за Дарницею, під соснами, 25.06.1930 (Д.К. Зеров), Рибне озеро, на ґрунті у сосновому лісі, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко), Вигурівщина, біля дороги, 03.06.1923 (Д.К. Зеров). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Королька, на стінці в канаві у осиковому лісі, 28.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на торфовому ґрунті, 12.06.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, на ґрунті, 09.10.1973 (М.Ф. Бойко).

DICRANELLA crispa (Hedw.) Schimp. Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899].

DICRANELLA heteromalla (Hedw.) Schimp. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, листяний ліс, 25.06.1973; Козелецький р-н, Димерка [ЛАЗАРЕНКО и др., 1971]; Менський р-н, Березна, листяний ліс, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

DICRANELLA varia (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, на ґрунті у сосновому лісі, 16.06.1973. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверська, на глині, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко); Сосницький р-н, Конятин [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, ок. Середина-Буди, на вапнистому ґрунті, 12.10.1973 (М.Ф. Бойко); Шосткинський р-н, Пирогівка, на кучі крейди, 26.09.1925 (А.С. Лазаренко); Ямпільський р-н, Дружба, на глинистому ґрунті, 10.10.1973; Глухівський р-н, Привілля, на глині, що вкриває крейдянні поклади, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).

DICRANUM bonjeanii De Not. Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, на болоті, 10.07.1921 (Д.К. Зеров). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на основі вільхи у вільховому лісі, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, болото Мньове, на купинах, 18.06.1931 (Д.К. Зеров); Козелецький р-н, болото Видра, 14.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Городок, на пеньку вільхи, 22.06.1973; Семенівський р-н, Машеве, на гнилому пеньку вільхи, 05.07.1973; Корюківський р-н, Холми, на основі стовбура вільхи, 07.-7.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на пеньку вільхи, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).

DICRANUM flagellare Hedw. (= *Othodicranum flagellare* (Hedw.) Loeske) Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів, на пеньку у лісі, 26.07.1930 (Д.К. Зеров); Корюківський р-н, Холми, на основі стовбура вільхи, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на пеньку сосни, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

- DICRANUM montanum** Hedw. (= *Othodicranum montanum* Hedw.) Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, на вільсі, 17.06.1973, Білодібровне л-во, на корі дуба, 16.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, дубово-сосновий ліс, 09.07.1973, Клубівка, на пеньку вільхи, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко), Олешня, ялиновий ліс, 18.07.1963 (С.О. Мулярчук); Козелецький р-н, Городок, на сосні, 24.06.1973; Щорський р-н, Єліне, Гальський Мох, на березі, 12.05.1974, х. Лука, змішаний ліс, під вільхою, 17.05.1974; Менський р-н, Березна, на березі, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, біля сосни у лісі, 31.05.1973; Семенівський р-н, Машеве, на гнилому пеньку вільхи, 05.07.1973; Корюківський р-н, Холми, на дубі, 08.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на корі сосни, 11.06.1974 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на пеньку дуба, 20.06.1936 (Ф.К. Терещенко), на дубі, 12.05.1974, ок. Середина-Буди, на основі стовбура дуба, 15.10.1973 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, на березі, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).
- DICRANUM polysetum** Sw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, сосновий ліс, 27.05.1948 (Г.Ф. Бачурина), у сосновому лісі, 20.04.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе, сосново-дубовий ліс, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина), Жукин, 07.08.1919 (О.В. Фомін). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Олешня, 20.06.1963 (С.О. Мулярчук), Клубівка, березовий ліс, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, болото Видра (Д.К. Зеров), Косачівка, Лошакова Гута, Сорокошичі, 02.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Косачівка, сосновий ліс, 21.06.1973, Сорокошицьке л-во, Городок, березовий ліс, 22.06.1973, Краснянський лісгосп, сосновий ліс, 03.07.1973 (М.Ф. Бойко), Остерське л-во, 07.08.1919 (О.В. Фомін); Городянський р-н, ок. Городні, сосновий ліс, 18.05.1974; Щорський р-н, Лосева Слобода, сосновий ліс, 01.09.1960 (Л.С. Балашов), Слобода Загребельна, 30.06.1931 (Д.К. Зеров), Ількуча, 10.09.1932 (Г.Ф. Бачурина), Єліне, болото Гальський мох, у горілому березовому лісі, 16.05.1974; Менський р-н, Лемешівка, Березна, сосновий ліс, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко), Максаки на Десні [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, сосновий ліс, 11.06.1974 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, 20.06.1936 (Ф.К. Терещенко), березовий ліс, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба (Слободян), на основі стовбура берези, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).
- DICRANUM scoparium** Hedw. Київська обл., ок. Києва – Рибне озеро, на ґрунті у сосновому лісі, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко), Дарницький лісопарк, Білодібровне л-во [Вірченко, Болюх, 1989], заповідник Гористе, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); Броварський р-н, ок. Броварів, сосново-дубовий ліс, 01.07.1973, Заворичі, сосновий ліс, 05.10.1974 (М.Ф. Бойко); Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на схилі до Дніпра, 25.06.1973; Пилипча, березовий ліс, на основі берези, 28.07.1973; Козелецький р-н, Городок, на гнилому пеньку вільхи, 23.06.1973 (М.Ф. Бойко); Остерське л-во, 07.08.1919 (О.В. Фомін), Козарський ліс (М.Г. Черноголовко); Городянський р-н, Політрудня, на дубовому пеньку, 18.05.1974; Носівський р-н, Козари, 29.06.1928 (М.Г. Черноголовко); Менський р-н, Березна, сосновий ліс, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, сосновий ліс, 26.05.1973; Сосницький р-н, Лозова, на ґрунті у сосново-дубовому лісі, 04.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, сосновий ліс, 12.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, яр Собачий рів, березовий ліс, на ґрунті, 07.07.1973 (М.Ф. Бойко), берег Десни (М.П. Слободян). Сумська обл., Шосткинський р-н, Пирогівка [ЛАЗАРЕНКО; БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 1987]. Середина-Будський р-н, Стара Гута, на пеньку дуба, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський

НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005], ок. Середина-Буди, на основі стовбура дуба, 15.10.1973; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 09.10.1973 (М.Ф. Бойко), на піщаному горбику у сосновому лісі, 10.06.1969 (М.П. Слободян).

DICRANUM tauricum Sap. Київська обл., ок. Києва, Дарницький лісопарк, Дніпровське та Микільське л-во [ВІРЧЕНКО, БОЛЮХ, 1989; ВІРЧЕНКО, 2006]. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАРТИКА, 2010].

DICRANUM viride (Sull. ex Lesq.) Lindb. Чернігівська обл., Корюківський р-н, Холми, на основі стовбура дуба, 07.07.1973 (М.Ф. Бойко).

LEUCOBRYACEAE

LEUCOBRYUM glaucum (Hedw. Ångstr. Київська обл., ок. Києва – Плехове болото за Дарницею, 30.06.1923 (М. Дубовик), Биківня, болото, 06.05.1923 (Я.Х. Лепченко), Рибне озеро, 17.06.1919 (М.Ю. Вагнер, у сосновому лісі, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, болото Паристе, 20.07.1930 (Д.К. Зеров); Козелецький р-н, Остерське л-во, 28.07.1919 (О.В. Фомін), сирий сосновий ліс, 07.08.1919 (А.М. Окснер); Городнянський р-н, Невкля (Дзюбенко); Менський р-н, Березна, сосновий ліс, на ґрунті, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, сосновий ліс, 28.05.1973 (М.Ф. Бойко); Семенівський р-н, Орликівка, ялиновий ліс, 01.06.1953 (А.І. Барбарич); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, сосновий ліс, 11.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, на ґрунті, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

Pottiales

POTTIACEAE

EPHEMERUM serratum (Hedw.) Hampe Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, сосновий ліс, 22.06.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на вологій луці, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

WEISSIA brachycarpa (Nees & Hornsch.) Jur. (= *W. microstoma* (Hedw.) C. Müll.) *Hymenostomum microstomum* (Hedw.) R.Br.) Чернігівська обл., Сосницький р-н, ок. Сосниці [АЛЕКСЕНКО, 1899].

WEISSIA condeénsa (Voit.) Lindb. (= *W. tortilis* (Schwaegr.) C. Müll., *Hymenostomum tortile* (Schwaegr.) Bruch. & Schimp.) Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на обочині польової дороги, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко).

WEISSIA longifolia Mitt. (= *Astomum crispum* (Hedw.) Hampe Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Комань, на вапнистому ґрунті, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко).

ALOINA brevirostris (Hook. & Grev.) Kindb. Сумська обл., Ямпільський р-н, Родіонівка, балка Кудрин, на відслоненнях крейди [БАЧУРИНА, 1972].

ALOINA rigida (Hedw.) Limpr. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Комань, на крейді, 08.06.1973, Гірки, на крейді, 14.05.1974. Сумська обл., Глухівський р-н, Привілля, на крейді, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко); Ямпільський р-н, Родіонівка, балка Кудрин, на відслоненнях крейди [БАЧУРИНА, 1972].

BARBULA convoluta Hedw. Київська обл., ок. Києва, Дарницький лісопарк, Дніпровське л-во [ВІРЧЕНКО, 2006]. Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на схилі провалля Собачий Рів, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

BARBULA unguiculata Hedw. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на обочині польової дороги, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Менський р-н, Максаки; Сосницький р-н, ок. Сосниці [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Комань, на лесових відслоненнях, 08.06.1973; Гірки, на крейдовому схилі, 14.05.1974

- (М.Ф.Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Глухівський р-н, Привілля, на крейді, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).
- DIDYMODON fallax** (Hedw.) Zander (= *Barbula fallax* Hedw.) Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАРТИКА, 2010].
- DIDYMODON vinealis** (Brid.) Zander (= *Barbula vinealis* Brid.) Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на полі, 22.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, Комань, на лесових відслоненнях, 08.06.1973. Сумська обл., Глухівський р-н, Привілля, на відслоненнях крейди, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- MICROBRYUM davallianum** (Sm.) Zander (= *Pottia davalliana* (Sm.) C. Jens.) Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на глині, 08.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, ок. Середина-Буди, на полі, 14.10.1973 (М.Ф. Бойко).
- PHASCUM cuspidatum** Hedw. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Моровск, на луці, 02.06.1974, Карпилівка, лука, 01.06.1974 (Л.М. Сипайлова), Остер, остепнена лука у заплаві Десни, 20.06.1973; Менський р-н, Березна, Миколаївка, остепнені луки, 01.06.1973 (М.Ф. Бойко), Максаки [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на вапнистому ґрунті, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- PHASCUM piliferum** Hedw. Чернігівська обл., Менський р-н, Березна, остепнена лука, Миколаївка, остепнена лука на березі Десни, 01.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, яр Собачий Рів, біля поля, 14.05.1974, Комань, на ґрунті, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- PTERYGONEURUM ovatum** (Hedw.) Dix. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Комань, на піщаному ґрунті, що вкриває крейду, 08.06.1973, Гірки, на крейді, 14.05.1974. Сумська обл., Глухівський р-н, Привілля, на крейді, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).
- PTERYGONEURUM subsessile** (Brid.) Jur. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, яр Собачий Рів, біля поля, 09.06.1973 (М.Ф.Бойко).
- SYNTRICHIA ruraliformis** (Besch.) Cardot (= *Tortula ruralis* var. *arenicola* J.J. Amman) Київська обл., ок. Києва, заповідник Гористе (Г.Ф. Бачурина), Білодівровне л-во, на пісках, 17.06.1973. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Комань, на пісках, 14.05.1974. Сумська обл., Шосткинський р-н, Коротченкове, на пісках, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- SYNTRICHIA ruralis** (Hedw.) F. Weber & Mohr (= *Tortula ruralis* (Hedw.) P. Gaertn. B. Mey & Scherb.) Київська обл., ок. Києва, – Рибне озеро, Білодівровне л-во, на пісках, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе, на пісках у сосново-дубовому лісі, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); Броварський р-н, Заворичі, по краю соснового лісу, 02.10.1974. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на виходах пісків на схилах, 25.06. 1973; Чернігівський р-н, Михайло-Коцюбинське, молодий сосновий ліс, 15.05.1974; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, сосновий ліс, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко), Остер, на солом'яному даху, 09.07.1958 (А.І. Барбарич), остепнена лука, 20.06.1973 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Єліне, сосновий ліс, 01.09.1961 (Л.С. Балашов), Стара Рудня, заплава р. Смяч, 28.07.1932 (Ф. Попович); Менський р-н, Березна, остепнена лука, 31.05.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, сосновий ліс, 23.05.1973; Корюківський р-н, Холми, на даху хліва, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на пісках, на солом'яному даху хліва, 10.06.1973, ок. Новгород-Сіверська, яр Собачий рів, 08.07.1973, Гірки, на пісках, 14.05.1974; Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, піски, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко); Ямпільський р-н, Дружба, сосновий

ліс, 11.06.1969 (М.П. Слободян), на пісках, 08.10.1973; Шосткинський р-н, Коротченкове, Пирогівка, сосновий ліс, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

SYNTRICHA virescens (De Not.) Ochuga (= *S. pulvinata* (Jur.) Jur.) Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, ПАРТИКА, 2010].

TORTULA aestiva (Schultz.) P.Beauv. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на стінці криниці, 26.06.1973; Ніжинський р-н, Ніжин, на палі старого бетонного мосту, 30.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Новгород-Сіверський, на стіні старої цегляної церкви, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

TORTULA modica Zander (= *Pottia intermedia* Turner) Fürnr.) Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на глинистих відслоненнях, Комань, на відслоненнях лесоподібних суглинків, Гірки, на крейді, 14.05.1974. Сумська обл., Глухівський р-н, Привілля, на крейді, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).

TORTULA muralis Hedw. Київська обл., ок. Києва, – Рибне озеро, на купі бетону, 20.04.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на бетонній стіні біля пристані на Дніпрі, 22.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на бетонній палі мосту, 25.05.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Сидорівка, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на стіні цегляного хліва, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко).

TORTULA subulata Hedw. Київська обл., ок. Києва, Вища Дубечня (Внучкова). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті у темному листяному лісі з грабом, 28.06.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, листяний ліс, 23.06.1973; Корюківський р-н, Холми, на ґрунті у грабовому лісі, 07.07.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, при основі вільхи, 08.10.1973 (М.Ф. Бойко).

TORTULA truncata (= *Pottia truncata* (Hedw.) Bruch & Schimp.). Чернігівська обл., Козелецький р-н, Остер, на ґрунті, 20.06.1973 (М.Ф. Бойко), Максим, на березі Десни, 29.06.1973, Моровск, на луці, 02.06.1974, Карпилівка, лука, 01.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Менський р-н, Березна, на луці, Миколаївка, на ґрунті біля прирусового болітця на березі Десни, 31.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на ґрунті біля поля, 14.06.1974 (М.Ф. Бойко).

Splachnales

SPLACHNACEAE

SPLACHNUM ampullaceum Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на болоті, 03.06. 1921 (В.І. Липський); Броварський р-н, ок. Броварів, мохове болото, на коров'ячому гною, 12.06.1904 (Максимов) [Бойко, 1975]. Чернігівська обл., Сосницький р-н, ок. Сосниці; Коропський р-н, Рижки [АЛЕКСЕНКО, 1899].

MEESIACEAE

LEPTOVRYUM pyriforme (Hedw.) Wils. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, у вільховому лісі, 17.06.1973, Білодівровне л-во, на ґрунті, 16.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті біля Дніпра, 26.06.1973 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, торфовище Мньове, 03.06.1969 (Г.Ф. Бачурина); Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на торф'яному ґрунті, 24.06.1973, Краснянське л-во, на луці, 03.07.1973, Хрещате, березовий ліс, 28.05.1973; Городнянський р-н, Дібровне, заболочена лука, 18.05.1974; Менський р-н, Березна, Миколаївка, на березі Остра, 25.05.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Ядути [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, торфовище, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко), ок. Новгород-Сіверського (М.П. Слободян), на березі Десни, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл.,

- Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, у вільховому лісі, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).
MEESIA longiseta Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [Зеров, 1932].
MEESIA triquetra (L. ex Jolycl.) Ångstr. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [Зеров, 1932].

Orthotrichales

ORTHOTRICHACEAE

- ORTHOTRICHUM affine** Schrad. ex Brid. (= *Orthotrichum fastigiatum* Bruch ex Brid.)
Київська обл., ок. Києва, заповідник Гористе, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурин).
Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на дубі, 25.06.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на дубі, 23.06.1973; Менський р-н, Березна, на осиці, 01.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сосницький р-н, ок. Сосниці [Алексенко, 1899].
Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].
- ORTHOTRICHUM cupulatum** Hoffm. ex Brid. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на ґрунті в щілині бетонного моста, 24.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверська, на кам'яній стіні, 07.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- ORTHOTRICHUM diaphanum** Schrad. ex Brid. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]
- ORTHOTRICHUM gymnostomum** Bruch ex Brid. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на корі верби [Зеров, 1925]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабівка, на осиці, 27.07.1925 (Манойленко).
- ORTHOTRICHUM obtusifolium** Brid. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро (Д.К. Зеров).
Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на осиці у лісі, 26.06.1973; Козелецький р-н, Хрещате, на осиці, 10.07.1973; Сосницький р-н, ок. Сосниці [Алексенко, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на клені ясенелистому, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].
- ORTHOTRICHUM pallens** Bruch ex Brid. Чернігівська обл., Коропський р-н, Шабалинів, Пекареве [Алексенко, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].
- ORTHOTRICHUM patens** Bruch ex Brid. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, Партика, 2010].
- ORTHOTRICHUM pumilum** Sw. (= *O. fallax* Bruch) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на клені звичайному, 20.04.1973; Броварський р-н, Заворичі, на вільсі, 02.12.1972. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на вербі білій, 26.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на бересті, 27.05.1973, Плоске, на вербі білій, 27.05.1973, М.Ф. Бойко; Борзнянський р-н, Адамівка [Алексенко, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на осиці, 14.06.1973 (М.Ф. Бойко).
Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].
- ORTHOTRICHUM speciosum** Nees Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на стовбурах дерев (Д.К. Зеров). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на вербі білій, 26.06.1973, Радуль, на осиці, 27.06.1973 (М.Ф. Бойко), Грабів, на осиці, 27.07.1925 (Манойленко); Козелецький р-н, Городок, на осиці, 23.06.1973 (М.Ф. Бойко); Сосницький р-н, Конятин; Борзнянський р-н, Адамівка [Алексенко, 1899]; Щорський р-н, Рогізки (Манойленко); Новгород-Сіверський р-н, Узруй, дубовий ліс, 14.06.1973, ок. Новгород-Сіверська, на вербі білій, 07.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на дубі,

12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, на осиці, 11.10.1973 (М.Ф. Бойко).

ORTHOTRICHUM striatum Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, дубовий ліс, на дубі, 16.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на дубі, 25.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверська, на дубі, 07.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].

ULOTA crispa (Hedw.) Brid. Київська обл., ок. Києва, за Дарницею, на березі у листяному лісі, 14.05.1925 (А.С. Лазаренко). Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на стовбурі берези, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].

Bryales

BARTRAMIACEAE

PHILONOTIS fontana (Hedw.) Brid. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 18.07.1919 (А.М. Окснер), 28.05.1921 (О.В. Фомін), торф'яниста лука, 09.09.1974 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Косачівки, 01.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Городок, мезотрофне болото, торф'яниста лука, 22.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, березово-сфагнове болото, 08.10.1973 (М.Ф. Бойко).

PHILONOTIS marchica (Hedw.) Brid. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 25.06.1919 (М.Ю. Вагнер), лівобережна частина Києва [Бойко, 1975].

BRYACEAE

BRYUM alpinum Huds. ex With. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Остер, остепнена лука, 20.06.1973, Чернігівський р-н, Седнів, на піщаних горбках на березі р.Снов, 02.06.1973; Менський р-н, Березнянське л-во, остепнена лука, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко).

BRYUM archangelicum Bruch & Schimp. (= *B. inclinatum* (Brid.) Turton) Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільхове болото, на піщаному ґрунті у сосновому лісі, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).

BRYUM argenteum Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на ґрунті, 17.06.1973; Броварський р-н, Заворичі, на пустищі, 02.12. 1972, на пісках біля соснового лісу, 08.10.1974. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, на піщаному ґрунті, 25.06.1973; Чернігівський р-н, Олишівка, на ґрунті в сосновому лісі, 30.06.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, Городок, на цегляній стіні, 22.06.1973; Менський р-н, Березна, на солом'яному даху, 01.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, біля дороги, 25.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на даху з тесу, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверська, на пісках, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 09.10.1973; Глухівський р-н, Привілля, на крейді, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).

BRYUM caespiticium Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на ґрунті у сосновому лісі, 20.05.1973. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, Городок, у вільховому лісі, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко), Карпилівка, на луці, 01.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Менський р-н, Миколаївка, на вологому ґрунті, 01.06.1973, Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на березі Остра, 26.05.1973; Коропський р-н, ок. Коропа, на луці, 11.06.1974 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-

- Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Шосткинський р-н, в заплаві р. Шостки, 07.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Ямпільський р-н, Хутір Михайлівський (М.П. Слободян).
- BRYUM capillare** Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на основі стовбура груші, 20.06.1973; Броварський р-н, ок. Броварів, на дубі, 08.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Миси, на дубі, 08.07.1973; Любеч, на дубі у листяному лісі, 25.06.1973; Козелецький р-н, Городок, на основі стовбура вільхи, 22.06.1973, Хрещате, на дубі, 10.07.1973; Менський р-н, Березна, на вільсі, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського (М.П.Слободян), на груші, 08.06.1973, Узруївське л-во, на гнилій деревині вільхи, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- BRYUM creberrimum** Taylor Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Коропський р-н, ок. Коропа, притерасна частина заплави, 11.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського. Сумська обл., Ямпільський р-н, Хутір Михайлівський (М.П. Слободян).
- BRYUM elegans** Nees Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на ґрунті у сосновому лісі, 10.06.1969 (М.П. Слободян).
- BRYUM klinggraeffii** Schimp. Київська обл., ок. Києва, Дарницький лісопарк [Вірченко, 2006]; Броварський р-н, ок. Броварів [Вірченко, 1987]. Чернігівська обл. Менський р-н, Миколаївка, прируслове озерце біля Десни, на ґрунті, 31.05.1973 (М.Ф. Бойко), Козелецький р-н, Остер, на березі Десни, 20.06.1973 (М.Ф. Бойко; Вірченко, 2006); Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, ПАРТИКА, 2010].
- BRYUM pallens** Sw. (= *Bryum subelegans* Kindb.) Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005].
- BRYUM pallescens** Schleich. ex Schwaegr. (= *B. cirratum* Hoppe & Hornsch.) Чернігівська обл. Менський р-н, Максаки [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Комань, на ґрунті з крейдою, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Ямпільський р-н, Хутір Михайлівський (М.П. Слободян).
- BRYUM pseudotriquetrum** (Hedw.) P. Gaertn. et al. Schimp. Київська обл., ок. Києва, Дарницький лісопарк, Микільське л-во [Вірченко, 2006]. Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Лошакової Гути, 13.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Сорокошицьке л-во, Городок, мокра лука, 24.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Хрипівка, 30.08.1932, Жабичі, болото, 12.06.1932 (Ф. Попович); Щорський р-н, Безуглівка, мезотрофне болото, 09.06.1960 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Максаки [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільхове болото, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Шосткинський р-н, заплава р. Шостка, торф'яниста лука, 05.06.1974 (Л.М. Сипайлова).
- BRYUM rubens** Mitt. Київська обл., ок. Києва, Дарницький лісопарк, Микільське л-во; Броварський р-н, Броварське л-во [Вірченко, 2006].
- BRYUM subapiculatum** Hampe Київська обл., ок. Києва, Дарницький лісопарк, Дніпровське л-во [Вірченко, 2006].
- BRYUM uliginosum** (Brid.) Bruch & Schimp. (= *B. cernuum* (Hedw.) Bruch & Schimp.) Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 11.06.1969 (М.П. Слободян).
- BRYUM violaceum** Crundw. & Nuh. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Комань, крутий берег Десни, на ґрунті з крейдою, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); [Вірченко, 2006].

- BRYUM weigélîi** Schpreng. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на торф'янистому ґрунті у вільховому лісі, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- RHODOBRYUM roseum** (Hedw.) Limpr. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорпокошицьке л-во, 22.06.1973; Менський р-н, Березна, ур. Ріпище, на ґрунті у сосново-дубовому лісі, 01.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, сосновий ліс, 26.05.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Ядути [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, сосновий ліс, 14.05.1974 (М.Ф. Бойко).

MIELICHNOFERIACEAE

- РОНЛІА andalusica** (Höhn.) Broth. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, ПАРТИКА, 2010].
- РОНЛІА annotina** (Hedw.) Lindb. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Старі Яриловичі, на піщаному ґрунті на березі р. Сож, 08.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на торф'янистому ґрунті старих торфорозробок, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, ПАНЧЕНКО, 2005].
- РОНЛІА bulbifera** (Warnst.) Warnst. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [БАЧУРИНА, 1970]. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільхове болото, на прошарках ґрунту в щілинах гнилого вільхового пенька, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, ПАНЧЕНКО, 2005].
- РОНЛІА cruda** (Hedw.) Lindb. Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Сидорівка; Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Ріпкинський р-н, Любеч, на лесових відслоненнях, 26.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Комань, на піщаному ґрунті, 08.06.1973, Гірки, на пісках, 14.05.1974. Сумська обл., Глухівський р-н, Привілля, на крейдових схилах, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).
- РОНЛІА melanodon** (Brid.) J.Shaw = *Mniobryum delicatulum* (Hedw.) Grout) Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, ПАРТИКА, 2010].
- РОНЛІА nutans** (Hedw.) Lindb. Київська обл., ок. Києва, вологий листяний ліс за Дарницею, 25.05. 1925 (А.С. Лазаренко), Рибне озеро, Білодібровне л-во, сосновий ліс, 15.06.1973 (М.Ф. Бойко), Дарницький лісопарк, Білодібровне л-во [Вірченко, БОЛЮХ, 1989], заповідник Гористе, на пісках на пеньку вільхи, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); Броварський р-н, Заворичі, по краю соснового лісу, 02.10.1974. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, під березою, 25.06. 1973, Нові Яриловичі, сосново-дубовий ліс, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко), Олешня, у ялинових насадженнях, 20.06.1963 (С.О. Мулярчук); Чернігівський р-н, Михайло-Коцюбинське, сосновий ліс, 22.06.1973, Хрещате, на пеньку дуба, 31.05.1973; Козелецький р-н, Сорпокошицьке л-во, 22.06.1973; Городнянський р-н, ок. Городні, сосновий ліс, 18.05.1974, Політрудня, на заторфованому березі р. Смяч, 18.05.1974; Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, 17.05.1974, х. Лука, сосновий ліс, 17.05.1974; Менський р-н, Березна, сосновий ліс, 01.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, сосновий ліс, 25.05.1973; Семенівський р-н, Машеве, сосновий ліс, 05.07.1973; Корюківський р-н, Холми, 07.07.1973, на пеньку вільхи; Сосницький р-н, Лозова, на ґрунті у сосновому лісі, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко), Пекарів [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільховий і сосновий ліси, 11.06.1973, Комань, на крейдовому схилі, 09.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на пеньку вільхи, 12.05.1973 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба (М.П. Слободян), сосново-березовий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

POHLIA prolifera (Kindb.) Lindb. ex Broth.) Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, Партика, 2010].

MNIACEAE

MNIUM marginatum (Dicks.) P.Beauv. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, Партика, 2010].

MNIUM stellare Hedw. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті у листяному лісі, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Сосницький р-н, Конятин; Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Комань, на крейдяному схилі, 09.06.1973 (М.Ф. Бойко).

CINCLIDIACEAE

RHIZOMNIUM punctatum (Hedw.) T. Кор. (= *Mnium punctatum* Hedw.) Київська обл., ок. Києва, на березі Плехового озера за Дарницею, 30.06.1923 (М. Дубовик), ок. лівобережної частини Києва [Бойко, 1975]. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на гнилому пеньку у вільховому лісі, 08.08.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, Городок, вільховий ліс, 23.06.1973; Корюківський р-н, Рудня, вільховий ліс, на ґрунті, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Дружба, листяний ліс, на ґрунті, 11.06.1969 (М.П. Слободян).

PLAGIOMNIUM affine (Blandow ex Funck) T. Кор. (= *Mnium affine* Bland emend Tuotik) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 20.05.1923 (Д.К. Зеров), вільховий ліс, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів, 27.08.1930 (Ф.Я. Левіна); Городнянський р-н, Жукля, сосновий ліс біля р. Кістер, 10.09.1933 (Г.Ф. Бачурина); Щорський р-н, Ключи, ур. Тютюнниця, вільховий ліс, 02.09.1961 (Л.С. Балашов); Сосницький р-н, Конятин; Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899], Печі, на болоті біля Остра, 25.07.1928 (анонім); Новгород-Сіверський, Узруївське л-во, сосново-дубовий ліс, 12.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, мокрий дубово-сосновий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

PLAGIOMNIUM cuspidatum (Hedw.) T. Кор. (= *Mnium cuspidatum* Hedw.) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко), Пирново, Жукин, 07.06.1919 (О.В. Фомін). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на ґрунті у вільховому лісі, 08.08.1973, Любеч, на ґрунті у листяному лісі, 26.06.1973; Чернігівський р-н, Михайло-Коцюбинське, листяний ліс, 14.05.1974 (М.Ф. Бойко), Брусилів, яр, 23.06.1961 (Л.С. Балашов); Козелецький р-н, Остерське л-во (О.В. Фомін), Сорокошицькен л-во, Городок, дубовий ліс, 23.06.1973, Хрещате, осиковий ліс, 10.07.1973; Городнянський р-н, Політрудня, на березі р.Смяч, 08.05.1974 (М.Ф. Бойко); Носівський р-н, Козари, листяний ліс, 20.06.1963, (С.О. Мулярчук); Щорський р-н, Єліне, сосновий ліс, 07.09.1960 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Березна, осиковий ліс, 01.06.1973; Семенівський р-н, Машеве, 05.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільховий ліс, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на ґрунті, 09.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, осиковий ліс, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005], ок. Середина-Буди, дубовий ліс, 14.10.1973 (М.Ф. Бойко); Ямпільський р-н, Хутір Михайлівський (М.П. Слободян).

PLAGIOMNIUM elatum (Bruch & Schimp.) T. Кор. (= *Mnium seligeri* Jur. ex Warnst.) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 20.06.1923 (Д.К. Зеров); Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, вільховий ліс, 09.07.1973; Козелецький р-н, Городок, заболочений вільхово-березовий ліс, 24.06.1973; Менський р-н,

Березнянське л-во, осокове болото, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Шосткинський р-н, заплава р. Шостки, торф'яниста лука, 05.06.1974 (Л.М. Сипайлова).

PLAGIOMNIUM ellipticum (Brid.) T. Кор. (= *Mnium rugicum* Lauer. *Emend Tuomik*) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 14.05.1922 (Д.К. Зеров); Броварський р-н, Заворичі, вільховий ліс, 02.12.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, вільховий ліс, Грибова Рудня, на ґрунті, на ґрунті у вільховому лісі, 08.07.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів, Лошакової Гути, 13.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Сорокошицьке л-во, Городок, вільхово-березове болото, лука, 24.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Великий Дірчин, заплава р. Крюків, заболочений вільшняк, 27.07.1932 (Ф. Попович); Щорський р-н, Клюси, ур. Тютюнниця, вільховий ліс, 02.09.1961 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Березнянське л-во, на ґрунті у вільховому лісі, 01.06.1973; Борзнянський р-н, Червоне Озеро, лука, 10.06.1974; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Шосткинський р-н, заплава р. Шостки, торф'яниста лука, 05.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Ямпільський р-н, Дружба, вільховий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

PLAGIOMNIUM medium (Bruch & Schimp.) T. Кор. (= *Mnium medium* Bruch & Schimp.) Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів, 29.08.1930 (Ф.Я. Левіна); Городнянський р-н, Хрипівка, 20.06.1932 (Ф. Попович). Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, у сосновому лісі, 10.06.1969 (М.П. Слободян).

PLAGIOMNIUM rostratum (Schrad.) T. Кор. (= *Mnium rostratum* Schrad.) Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, листяний ліс з переважанням дуба, 25.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Шосткинський р-н, заплава р. Івотки, 07.06.1974 (Л.М. Сипайлова).

PLAGIOMNIUM undulatum (Hedw.) T. Кор. (= *Mnium undulatum* Hedw.) Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті у тінистому листяному лісі 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, Остерське л-во, 28.07.1919 (О.В. Фомін), Сорокошицьке л-во, Городок, мокрий листяний ліс з переважанням дуба, 22.06.1973, Хрещате, осиково-березовий ліс, 28.05.1973; Корюківський р-н, Холми, грабовий ліс, 09.07.1974 (М.Ф. Бойко).

PSEUDOBRYUM cinclidioides (Huebener) T. Кор. (= *Mnium cinclidioides* (Blitt.) Hüb.) Чернігівська обл., Щорський р-н, Єлінське л-во, притерасне вільхове болото, 12.06.1960 (Л.С. Балашов); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, берег р. Смячка, 12.06.1973 [Бойко, 1976].

AULACOMNIACEAE

AULACOMNIUM androgynum (Hedw.) Schwaegr. Чернігівська обл., Щорський р-н, х. Лука, на ґрунті під вільхою у змішаному лісі, 17.05.1974 (М.Ф. Бойко).

AULACOMNIUM palustre (Hedw.) Schwaegr. Київська обл., ок. Києва, болото за Дарницею. 06.06.1923 (Я.Х. Лепченко), Рибне озеро, 14.05.1922, по краю болітця, 17.06.1919 (М.Ю. Вагнер), 20.06.1921, (Д.К. Зеров), вільхове болото, 20.10.1974, Білодібровне л-во, березове болото, 15.06.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл. Ріпкинський р-н, болото Замглай, 22.07.1930 (Д.К. Зеров); Любеч, вільховий ліс (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, болото Видра біля Косачівки, Лошакової Гути, Нового Глибова, 06.08.1931 (Ф.Я. Левіна), Сорокошицьке л-во, Городок, вільхово-березовий ліс, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко), Остерське л-во, заболочений сосновий ліс, 07.07.1919 (А.М. Окснер);

Чернігівський р-н, Навози, болото Мньове (Д.К. Зеров); Городнянський р-н, Великий Ліствен, болото, 20.06.1932 (Ф. Попович), Дібровне, вербове болото, 18.05.1974, Політрудня, торф'яник, 18.05.1974; Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, 17.05.1974 (М.Ф. Бойко), Лосева Слобода, висушене болото, 01.09.1960 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Березна, на заболоченій луці, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Бобрик, заболочена лука, 29.05.1973 (М.Ф. Бойко); Корюківський р-н, болото Крюків біля х. Ковалевського, 16.08.1933 (Д.К. Зеров), Самотуги, болото Убідь, 08.09.1933 (Г.Ф. Бачурина); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1973, ок. Новгород-Сіверська, на луці біля Десни, 14.05.1974 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, заболочена лука, 07.08.1932 (Ф.К. Терещенко і М.Г. Черноголовко), Знобівське л-во (Г.Ф. Бачурина), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Шосткинський р-н, заплава р. Шостки, торф'яниста лука, 05.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Ямпільський р-н, Дружба (М.П. Слободян), лука, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

Var. **imbricatum** V., S. et G. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, Бобрик, підсушене болото, 27.05.1974 (М.Ф. Бойко).

Нурналі

FONTINALACEAE

FONTINALIS antipyretica Hedw. Київська обл., ок. Києва [МОНТРЕЗОР, 1886], Хотянівка, оз. Гладиш, 21.05.1936, заповідник Гористе, оз. Підбірне у заплаві Дніпра, 25.07.1937 (Д.К. Зеров). Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Сидорівка; Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899].

CLIMACIACEAE

CLIMACIUM dendroides (Hedw.) F. Weber & Mohr Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на болоті, 17.06.1919 (М.Ю. Вагнер), 24.07.1925 (Д.К. Зеров), болото [ПОКРОВСКИЙ, 1892], вільховий ліс, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко), берег Плехового болота біля шосе, 30.06.1923 (М. Дубовик), заповідник Гористе, вільхове болото, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); Броварський р-н, Заворичі, вільховий ліс, 02.12.1972. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на мокрій луці, 28.06.1973, Клубівка, березовий ліс, 07.07.1973 (М.Ф. Бойко), болото Замглай, 27.07.1930; Чернігівський р-н, болото Мньове, Навози, 23.06.1929 (Д.К. Зеров); Козелецький р-н, болото Видра біля Лошакової Гути, Косачівки, Сорокошич, Сивок, 03.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Городок, вільховий ліс, 24.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Хрипівка, 20.07.1932, (Ф. Попович); ок. Городні, 01.08.1932, Андріївка, 09.06.1932 (Гапон); Щорський р-н, Стара Рудня, торфовище, 20.07.1932 (Ф. Попович), Єліне, болото Гальський Мох, по краю болота у березняку, 17.05.1974; Менський р-н, Домниця, на ґрунті, 01.06.1973, Бегач, на ґрунті у вільховому лісі, 02.06.1973, Березна, заболочена лука, 03.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, березовий ліс, 30.05.1973; Семенівський р-н, Орликівське л-во, сухе вільхове болото, 01.07.1960 (Л.С. Балашов); Сосницький р-н, Конятин [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільхове болото, заболочені луки, 12.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, лука біля Десни, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899], Риботин, торф'яниста лука, 12.06.1974, Короп, заплава Десни, 05.06.1974 (Л.М. Сипайлова). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, березове болото, 15.10.1973 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Шосткинський р-н, заплава р. Шостки, торф'яниста лука,

05.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Ямпільський р-н, Дружба, болото, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

f. **fluitans** Moenk. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Клубівка, у воді на коренях вільхи, 07.07.1973 (М.Ф. Бойко).

AMBLYSTEGIACEAE

AMBLYSTEGIUM juratzkanum Schimp. Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [Вірченко, Партика, 2010].

AMBLYSTEGIUM radicale (P. Beauv.) Schimp. (= *Campylium radicale* (P. Beauv.) Grout) Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, вільховий ліс, 26.06.1973; Козелецький р-н, Городок, березовий ліс з вільхою, 24.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільховий ліс, 10.06.1973 (М.Ф. Бойко).

AMBLYSTEGIUM serpens (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на груші, 05.06.1973 (М.Ф. Бойко), Дарницький лісопарк, Білодібровне л-во [Вірченко, Болух, 1989], заповідник Гористе, на стовбурі дуба, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурин); Броварський р-н, Заворичі, на основі стовбура вільхи, 02.12.1972. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті у листяному лісі, 25.06.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на березі, 24.06.1973; Менський р-н, Березнянське л-во, Домниця, ялиновий ліс, на ґрунті, 01.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на вербі білій, 27.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на осиці, 14.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, листяний ліс, 14.05.1974. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, на основі стовбура дуба, 08.10.1973 (М.Ф. Бойко).

AMBLYSTEGIUM subtile (Hedw.) Schimp. (= *Platydictya subtilis* (Hedw.) H. A. Crum.) Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Корольча, на основі стовбура осики, 28.06.1973; Козелецький р-н, Городок, на осиці, 22.06.1973; Менський р-н, Березна, вільховий ліс, 02.06.1973; Корюківський р-н, Холми, під грабом у грабовому лісі, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Сидорівка [Алексенко, 1899]. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, 12.06.1969 (М.П. Слободян).

CAMPYLIADELPHUS chrysophyllus (Brid.) Chopra (= *Campylium chrysophyllum* (Brid.) Lange) Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Комань, на крейдяних відслоненнях, 09.06.1973, Дігтярівка, на крейді, 03.08.1973, Гірки, на крейді, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).

CRATONEURON filicinum (Hedw.) Spruce Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грибова Рудня, на ґрунті у вільховому лісі, 09.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільховий ліс, 10.06.1973 (М.Ф. Бойко).

DREPANOCCLUS aduncus (H. Müll.) G. Roth Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, вербові зарості, 17.04.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, болото Замглай, 24.08.1930 (Д.К. Зеров), біля Лопатина, 05.08.1928 (Прянішніков); Чернігівський р-н, болото Мньове [Зеров, 1938], Козелецький р-н, болото Видра, 02.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Сорокошицьке л-во, вербове болото, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Бурівка, 07.07.1932 (Н.К. Дзюбенко); Куликівський р-н, болото Васильцівське біля Дроздівки, 24.07.1928 (Ф.Я. Левіна); Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на березі Десни, 07.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [Алексенко, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Шосткинський р-н, заплава р. Шостки, на ґрунті, 04.06.1974 (Л.М. Сипайлова).

- var. **kneifii** (Schimp.) Moenk. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, вербове болото, 17.04.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе, осокове болото, 29.06.1948 (Г.Ф. Бачурина). Чернігівська обл., Городнянський р-н, Красні Гірки, заплава р. Смяч, 20.06.1932, Петрівка, 22.06.1932 (Петриченко); Ніжинський р-н, Бобрик, підсушене осокове болото; Семенівський р-н, Машеве, болотиста лука, 05.07.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Глухівський р-н, ур. Белеве, на луці біля р.Клевені, 03.06.1967 (М.І. Котов).
- f. **pungens** (H. Müll.) Moenk. Чернігівська обл., Козелецький р-н, між Красилівкою і Хрещатим, осокова лука, 10.07.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, підсушене осокове болото, 25.05.1973 (М.Ф. Бойко).
- f. **pseudofluitans** (Sanio) Moenk. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Клубівка, на дні водойми, 09.07.1973, Любеч, заболочена лука біля Дніпра, 27.06.1973; Куликівський р-н, болото Васильцівське біля Дроздівки, 24.07.1928 (Ф.Я. Левіна); Менський р-н, Миколаївка, заболочена лука, 05.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільхове болото, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Шосткинський р-н, заплава р. Шостки, заболочена лука, 05.06.1973 (Л.М. Сипайлова).
- f. **aquaticus** (Sanio) Moenk. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруй, евтрофне болото, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Риботин, торф'яниста лука, 12.06.1974 (Л.М. Сипайлова).
- var. **polycarpus** (Bland.) Moenk. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, болотиста лука, 15.06.1973; Броварський р-н, Заворичі, осоково-вільхове болото, 02.12.1972 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Замглай [ЗЕРОВ, 1938]; Менський р-н, Березна, заболочена лука, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- DREPANOCLADUS polygamus** Schimp.) Hedenäs (= *Campylium polygamum* (Schimp.) Lange & C.E.O. Jensen) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на березовому болоті, 17.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті біля Дніпра, 26.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- DREPANOCLADUS sendtneri** (Schimp. ex H. Müll.) Warnst. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, болотиста лука, 15.06.1973; Броварський р-н, Заворичі, осоково-вільхове болото, 02.12.1972. Чернігівська обл.; Ріпкинський р-н, Замглай [ЗЕРОВ, 1938]; Менський р-н, Березна, заболочена лука, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Глухівський р-н, Привілля, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).
- HYGROAMBLYSTEGIUM humile** (P.Beauv.) Vanderp. (= *Leptodictyum kochii* Bruch & Schimp.) Сумська обл., Шосткинський р-н, заплава р. Шостки, на ґрунті, 04.06.1974 (Л.М. Сипайлова).
- HYGROAMBLYSTEGIUM varium** (Hedw.) Mönk. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на березі, 20.04.1973; Броварський р-н, Заворичі, на вільховому пеньку, 02.12.1972. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грибова Рудня, на корі вільхи, 09.07.1973, Любеч, на ґрунті у яру, 26.06.1973; Козелецький р-н, Хрещате, на дубі, 10.07.1973; Менський р-н, Березнянське л-во, вільховий ліс, 01.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, біля р.Остер, 28.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, Володимирівка, на основі стовбура вільхи, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, березовий ліс, 12.06.1969 (М.П. Слободян).
- LEPTODICTYUM riparium** (Hedw.) Warnst. Київська обл., лівобережжя Дніпра [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003], ок. Києва, Рибне озеро, на мокрому ґрунті, 17.06.1974; Броварський р-н, Заворичі, вербове болото, 02.12.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, Клубівка, заболочений березовий ліс, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівський р-н, Клочків, на дні водойми, 09.08.1961

- (Л.С. Балашов), Олишівка, у водоймі на старих торфорозробках, 28.06.1973; Менський р-н, Березнянське л-во, на вербі білій, яка лежить у воді, на вербовому болоті, 02.06.1973; Сосницький р-н, ок. Сосниці, мокра лука, 04.07.1973; Борзнянський р-н, Червоне Озеро, мокра лука, 10.05.1974; Новгород-Сіверський р-н, Грем'яч [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003], Печенюги, на стінці криниці, 05.07.1973, Узруївське л-во, Володимирівка, у водоймі, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].
- f. **longifolius** (B.S. et G.) Moenk. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, вільховий ліс, 25.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, у водоймі на коренях вільхи, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- f. **elongatum** (B.S. et G.) Moenk. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на ґрунті, 17.06.1974. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, вільхове болото, 08.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- PSEUDOCALLIERGON lycopodioides** (Brid.) Hedenäs (= *Drepanocladus lycopodioides* (Brid.) Warnst.) Київська обл., ок. Києва, болото біля Рибного озера [ЗЕРОВ, 1932; БАЧУРИНА, 1970].
- PSEUDOCALLIERGON trifarium** (F.Weber. & Mohr) Loeske (= *Calliergon trifarium* (F.Weber. & Mohr) Kindb.) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [БАЧУРИНА, 1970]. Чернігівська обл., Куликівський р-н, Смолянка [БОЙКО, 1976].
- SANIONIA uncinata** (Hedw.) Loeske Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на вільсі, 24.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, Володимирівка, на коренях вільхи, 12.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, дубовий ліс, на основі стовбура дуба, на стовбурі берези, 08.10.1973 (М.Ф. Бойко).
- f. **contigua** (Nees) Moenk. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, Глухівський р-н, Привілля, на дубі, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).
- ТОМЕНТУРNUM nitens** (Hedw.) Loeske Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 10.08.1921. Чернігівська обл., Чернігівський р-н, болото Мньове, 18.07.1931 (Д.К. Зеров); Козелецький р-н, болото Видра, 29-30.06.1931 (Ф.Я. Левіна), Сорокошицьке л-во [БОЙКО, 1975]; Городнянський р-н, Великий Ліствен, 20.06.1932, (Ф. Попович), Тупичів, болото Крюків [ЗЕРОВ, 1938]; Корюківський р-н, болото Убідь біля Самотуги, 09.09.1933 (Г.Ф. Бачурина); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на старих торфорозробках у стоячій воді, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).

CALLIERGONACEAE

- CALLIERGON cordifolium** (Hedw.) Kindb. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 24.06.1919 (М.Ю. Вагнер), болото за Дарницею, 14.05.1925 (А.С. Лазаренко); заповідник Гористе, Вища Дубечня, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, вільховий ліс, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко), болото Замглай [ЗЕРОВ, 1932]; Козелецький р-н, болото Видра, Сорокошицьке л-во, 29.07.1930 (Ф.Я. Левіна; [ЗЕРОВ, 1938], Городок, заболочений мішаний ліс, 23.06.1973, Крехаїв, заболочена лука, 31.05.1974 (Л.М. Сипайлова); Городнянський р-н, болото Крюків, 16.08.1933 (Д.К. Зеров); Менський р-н, Березнянське л-во, заболочена лука, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко), Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1974. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, березове болото, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП

- [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, вільхове болото, 08.10.1973 (М.Ф. Бойко).
- CALLIERGON giganteum** (Schimp.) Kindb. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, березове болото, 17.06.1974 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, болото Замглай [ЗЕРОВ, 1932]; Чернігівський р-н, болото Мньове біля Рудки; Городнянський р-н, Будище [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003]; Козелецький р-н, болото Видра біля Косачівки, Сорокошицьке л-во [БОЙКО, 1975], Городок, болото, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко); Корюківський р-н, болото Убідь; Семенівський р-н, болото Ревна, Семенівка, болото Ірванець [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003], х. Шевчиха [ЗЕРОВ, 1938]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, вільхове болото, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).
- НАМАТОСАУЛIS vernicosus** (Mitt.) Hedenäs (= *Drepanocladus vernicosus* (Mitt.) Warnst.) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 29.06.1921 (О.В. Фомін), болото, 17.06.1974 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Чернігівський р-н, болото Мньове [ЗЕРОВ, 1938]; Козелецький р-н, болото Видра, 31.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Сорокошицьке л-во, Городок, торф'яниста лука, 24.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Великий Ліствен, заплава р. Крюків, 20.06.1932, (Ф. Попович); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на старих торфорозробках, 12.07.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Риботин, торф'яниста лука, 12.06.1974. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Голубівка, низинне болото, 13.05.1974; Шосткинський р-н, заплава р. Шостки, торф'яниста лука, 05.06.1974 (Л.М. Сипайлова).
- STRAMINERGON stramineum** (Dicks. ex Brid) Hedenäs (= *Calliergon stramineum* (Dicks. ex Brid.) Kindb.) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, березове болото, 17.06.1974 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра, 08.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Корюківський р-н, болото Убідь, Ченчики [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003]; Семенівський р-н, х. Шевчиха, болото біля р. Ревни, 02.09.1933, (Д.К. Зеров), х. Ченці, 09.09.1933 (О.П. Підоплічко); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, серед сфагнів у вільховому болоті, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].
- WARNSTORFIA exannulata** (Schimp.) Loeske (= *Drepanocladus exannulatus* (Schimp.) Warnst.) Чернігівська обл., Козелецький р-н, Остер [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003]; Семенівський р-н, долина р. Снов (Л.С. Балашов); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, заболоченим ліс у заплаві р. См'ячки, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко).
- WARNSTORFIA fluitans** (Hedw.) Loeske (= *Drepanocladus fluitans* (Hedw.) Warnst.) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, березове болото [БОЙКО, 1975], Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра, 03.07.1930 (Ф.Я. Левіна), Сорпокошичі, 12.06.1973; Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, 17.05.1974; Менський р-н, Березна, заболочена лука, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко), Ількуча; Семенівський р-н, х. Шевчиха, по р. Ревна [ЗЕРОВ, 1938]; Борзнянський р-н, Червоне Озеро, обводнена осокова лука, 10.05.1974. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Знобівське л-во, 20.06.1936 (Ф.К. Терещенко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Шосткинський р-н, Собич [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003].
- f. **submersus** (Schimp.) Moenk. Чернігівська обл., Щорський р-н, х. Ількуча, 05.09.1933 (Д.К. Зеров).

LESKEACEAE

LESKEA polycarpa Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на вербі білій, 16.06.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе, на стовбурі дуба, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); Броварський р-н, Заворичі, на вільсі, 02.12.1972 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Козелецький р-н, Остерське л-во, 28.07.1919 (О.В. Фомін); Менський р-н, Березна, ур. Ріпище, на вільсі, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко); Сосницький р-н, ок. Сосниці [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на дубі, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверська, на вербі білій, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

PSEUDOLESKEELLA nervosa (Brid.) Nyh. (= *Leskea nervosa* (Brid.) Loeske) Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на дубі, 23.06.1973; Менський р-н, Березна, на вербі білій, 01.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на дубі, 29.05.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

THUIDIACEAE

ABIETINELLA abietina (Hedw.) Fleisch. Київська обл., ок. Києва, болото за Дарницею, 12.06.1926 (А.С. Лазаренко), ок. Києва, [МОНТРЕЗОР, 1986], Рибне озеро, сосновий ліс, 12.04.1973 (М.Ф. Бойко); Броварський р-н, ок. Броварів, 20.06.1921. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, болото Замглай, на луці, 23.07.1930 (Д.К. Зеров), Любеч, на схилі до Дніпра, 26.06.1973; Чернігівський р-н, Михайло-Коцюбинське, на піщаній гриві, 15.05.1974; Козелецький р-н, Городок, сосновий ліс, 23.06.1973, Остер, на остепненій луці, 20.06.1973 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Єліне, сосновий ліс, 07.06.1960 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Березнянське л-во, остепнена лука, 03.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, сосновий ліс, 28.05.1973; Семенівський р-н, Лизунівка, сосновий ліс, 05.07.1973 (М.Ф. Бойко); Сосницький р-н, ок. Сосниці [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, сосновий ліс, 10.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на схилі яру, 09.06.1973, Дігтярівка, Комань, Гірки, на крейдяних відслоненнях, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, ок. Коропа, заплава Десни, 11.06.1974 (Л.М. Сипайлова). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Старогутянське л-во, на ґрунті у сосновому лісі, 20.06.1936 (Ф.К. Терещенко), Василівка, сосновий ліс, на піщаних гривах, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

HELODIUM blandowii (F. Weber & Mohr) Warnst. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро [ЗЕРОВ, 1932], болото з березою і сосною, 23.06.1974 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів, ур. Коростява Баба, між купин у сосновому лісі, 25.06.1931 (Д.К. Зеров), болото Видра біля Сивок, 08.08.1954 (Г.Ф. Бачурина); Городнянський р-н, болото Крюків біля х. Ковалевського, 16.08.1933 (Д.К. Зеров), болото Крюків біля Тупичева [ЗЕРОВ, 1938].

THUIDIUM assimile (Mitt.) Jaeg. (= *T. philibertii* Limpr.) Київська обл., ок. Києва, болото за Дарницею, 14.05.1924 (А.С. Лазаренко), Рибне озеро, болото, 17.06.1919 (М.Ю. Вагнер). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на схилі до Дніпра, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, болото Видра біля Лошакової Гути, 12.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Городок, на луці, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Великий Ліствен, заплава р. Крюків, 20.06.1932 (Ф. Попович); Щорський р-н, Стара Рудня, березняк, 14.08.1961 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Беґач, осокова заболочена лука, 03.06.1973; Борзнянський р-н,

Червоне Озеро, на луці, 10.05.1974 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Великий Ліствен, заплава р. Крюків, 2006.1932 (Ф. Попович). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на луці, 12.05.1974; Ямпільський р-н, Дружба, березовий ліс і лука, 08.10.1973 (М.Ф. Бойко).

THUIDIUM delicatulum (Hedw.) Schimp. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, у яру на ґрунті, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, Навози; Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів і Лошакової Гути, 13.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Городок, на луці, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко); Городнянський р-н, Великий Ліствен, заплава р. Крюків, 20.06.1932 (Ф. Попович); Щорський р-н, Стара Рудня, ур. Мале Гало, березняк, 14.08.1961 (Л.С. Балашов); Великий Щимель, Лосева Слобода [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003]; Менський р-н, Бегач, осокова заболочена лука, 03.06.1973; Борзнянський р-н, Червоне Озеро, на луці, 10.05.1974 (М.Ф. Бойко); Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського [Бойко, 1975], Дробишів, на ґрунті схилу, 12.06.1925 (А.С. Лазаренко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, ок. Середина Буда, на вологій луці, 15.10.1973 (М.Ф. Бойко).

THUIDIUM recognitum (Hedw.) Schimp. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Сенюки; Щорський р-н, Лосева Слобода [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 1988]; Менський р-н, Максаки [АЛЕКСЕНКО, 1899].

THUIDIUM tamariscinum (Hedw.) Schimp. Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899; БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003].

BRACHYTHECSIACEAE

EURHYNCHIUM angustirete (Broth.) T. Кор. Київська обл., Київ, Дарниця [ВІРЧЕНКО, 2006]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

EURHYNCHIUM striatum Hedw.) Schimp. Чернігівська обл., Борзнянський р-н [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на ґрунті у мішаному лісі, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко).

PLATYHYPNIDIUM riparioides (Hedw.) Dix. (= *Rhynchostegium riparioides* (Hedw.) Cardot) Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба (М.П. Слободян; [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003].

CIRRIPHYLLUM piliferum (Hedw.) Grout Чернігівська обл., Коропський р-н, Мезинський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАРТИКА, 2010].

OXYRRHYNCHIUM hians (Hedw.) Loeske (= *Eurhynchium hians* (Hedw.) Sande Lac) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на ґрунті у сосновому лісі, 12.04.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті у вільховому лісі, 25.06.1973; Менський р-н, Березна, між купин у вільховому лісі, 01.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, гірки, на крейді, 14.05.1974 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

KINDBERGIA praelonga (Hedw.) Ochyra (= *Eurhynchium praelongum* (Hedw.) Schimp.) Чернігівська обл., Борзнянський р-н, Сидорівка; Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899].

SCIUROHYPNUM oedipodium (Mitt.) Ignatov (= *Brachythecium curtum* (Lindb.) Limpr., *B. oedipodium* (Mitt.) A. Jaeger) Київська обл., Дарницький лісопарк, на ґрунті у мішаному лісі [ВІРЧЕНКО, 2006]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, ок. Дружби (М.П. Слободян; [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003].

Примітка. Для Деснянсько-Старогутського НПП у праці В.М. Вірченка, С.М. Панченка (2005) вказувався також *Sciurohypnum stárkei* (Brid.) Ignatov & Huttunen

(=*Brachythecium stárkei* (Brid.) Schimp.), але потім матеріал був перевизначений як *Sciurohypnum oedipódium* (Mitt.) Ignatov (повідомлення В.М. Вірченка по е-пошті).

SCIURONYPNUM populeum (Hedw.) Ignatov & Huttunen (= *Brachythecium popúleum* (Hedw.) Schimp.) Чернігівська обл., Менський р-н, Максаки [АЛЕКСЕНКО, 1899].

SCIURONYPNUM reflexum (Starke) Ignatov & Huttunen (= *Brachythecium reflexum* (Starke) Schimp.) Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005; ВІРЧЕНКО, ОРЛОВ, 2005].

Даний вид вказувався для Деснянсько-Старогутського НПП у праці В.М.Вірченка, С.М.Панченка [2005], але потім матеріал був перевизначений як *Sciurohypnum oedipódium* (Mitt.) Ignatov (повідомлення В.М.Вірченка по е-пошті).

BRACHYTHESCIUM albicans (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва, лівий берег Дніпра, на пісках [ПОКРОВСКИЙ, 1892], 06.05.1923 (Я.Х. Лепченко), Вища Дубечня (Г.Ф. Бачурина), Рибне озеро, сосновий ліс, 20.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, у яру на ґрунті, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, Косачівка, Городок, Сорокошицьке л-во, сосновий ліс, 21.06.1973, Остер, остепнена лука, 20.06.1973; Городнянський р-н, ок. Городні, сосновий ліс, 18.05.1974 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Єліне, піщані гриви, 01.09.1962 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Березнянське л-во, остепнена лука, 01.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, Липів Ріг, сосновий ліс, 25.05.1973; Корюківський р-н, Рудня, на пісках, 04.07.1973; Сосницький р-н, Авдіївка, біля дороги, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Ядути [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, сосновий ліс, 14.06.1973, Комань, Дігтярівка, Кудлаївка, на крейдяних схилах, 04.06.1973; ок. Новгород-Сіверського, на схилі, 15.06.1974 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, ок. Коропа, заплава Десни, 11.06.1974 (Л.М.Сипайлова). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, піски, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Шосткинський р-н, Коротченкове, сосновий ліс, 08.06.1973; Кролевецький р-н, Алтинівка, на полі, 10.05.1974; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко), ок. м. Дружба [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003]; Глухівський р-н, Привілля, на крейді, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).

BRACHYTHESCIUM campestre (H.Müll.) Schimp. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на схилі, 08.06.1973. Сумська обл., Шосткинський р-н, заплава Десни, на краю соснового лісу з дубом, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

BRACHYTHESCIUM glareosum (Bruch & Spruce) Schimp. Чернігівська обл., Вертіївка, на ґрунті у сосновому лісі, Липів Ріг, Зайцеві Сосни, на ґрунті, 25.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Комань, крейдяні схили, 09.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на схилі, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

BRACHYTHESCIUM mildeanum (Schimp.) Schimp. Київська обл., ок. Києва, лівобережжя Дніпра [ПОКРОВСКИЙ, 1892], Рибне озеро, 10.07.1921 (Д.К. Зеров), вільхово-березовий ліс, на ґрунті, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко), Пухівка, 14.06.1933 (Д.К. Зеров); Броварський р-н, Заворичі, вільховий ліс, 02.12.1972 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Замглай, Петруші, 26.07.1924 (Д.К. Зеров), Любеч, на ґрунті біля води, 22.06.1973; Чернігівський р-н, Олишівка, на луці, 10.07.1973; Козелецький р-н, Хрешате, на луці, 28.05.1973 (М.Ф. Бойко), болото Видра біля Косачівки, 27.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Городок, Сорокошицьке л-во, заболочена лука, 22.06.1973, Остер, на ґрунті біля Десни, 20.06.1973; Городнянський р-н, Дібровне, на вологому ґрунті, 18.05.1974 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Слобода Загребельна, берег р. Снов, 05.09.1933 (Д.К. Зеров); Менський р-н, Березнянське л-во, осиковий ліс, заболочена лука, 02.06.1973;

Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на березі Остра, 26.05.1973 (М.Ф. Бойко), Мильники, болото у заплаві Остра, 27.07.1928 (анонім); Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільховий ліс, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на березі Десни, 08.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, ок. Середина-Буди, на мокрій луці, 15.10.1973 (М.Ф. Бойко); Шосткинський р-н, заплава р. Свеси, 09.06.1974 (Л.М. Сипайлова); Ямпільський р-н, Дружба, 11.06.1969 (М.П. Слободян).

BRACHYTHECIUM rivulare Schimp. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошичі, 22.06.1973, Городок, на ґрунті у березовому лісі, 24.06.1973; Менський р-н, Березнянське л-во, на ґрунті у вільховому лісі, 02.06.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільхове болото, 12.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на ґрунті біля струмка, 14.05.1974. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, берег невеликого струмка, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

BRACHYTHECIUM rutabulum (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва, лівобережжя Дніпра [ПОКРОВСКИЙ, 1892], Рибне озеро, сосновий ліс, 20.06.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе, біля дуба, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина). Чернігівська обл., Козелецький р-н, болото Видра, 09.08.1930 (Ф.Я. Левіна), на коренях вільхи, 04.08.1954 (Г.Ф. Бачурина), Сорокошичі, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко); Носівський р-н, Козари, 20.06.1963 (С.О. Мулярчук); Ніжинський р-н, Вертіївка, на ґрунті у сосновому лісі, 26.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на основі стовбура берези, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, на ґрунті у дубовому лісі, 12.06.1969 (М.П. Слободян).

BRACHYTHECIUM salebrosum (Hoffm. ex F. Weber & Mohr) Schimp. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, сосновий ліс, 20.06.1928 (Д.К. Зеров), Биківня, на вербі білій, 11.06.1975 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе, на ґрунті в сосновому лісі, 28.07.1948 (Г.Ф. Бачурина). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Лопатин, на вільсі, 10.07.1924 (Д.К. Зеров); Чернігівський р-н, Олишівка, на корі старої верби, 10.07.1973; Городнянський р-н, ок. Городні, сосновий ліс, 18.05.1974; Менський р-н, Домниця, сосновий ліс, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на ґрунті у сосновому лісі, 26.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на дубі, 11.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, 12.06.1969 (М.П. Слободян).

EURHYNCHIASTRUM pulchellum (Hedw.) Ignatov & Huttunen. (= *Eurhynchium pulchellum* (Hedw.) Jenn.) Київська обл., ок. Києва, на лівобережжі Дніпра [ПОКРОВСКИЙ, 1892]. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, Городок, березовий ліс, при основі стовбура берези, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко).

var. **praecox** (Hedw.) Limpr. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на відслоненнях глини, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко).

BRACHYTHECIASTRUM velutinum (Hedw.) Ignatov & Huttunen. (= *Brachythecium velutinum* (Hedw.) Schimp.) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, чагарники з верб, 12.04.1974 (М.Ф. Бойко); Броварський р-н, ок. Броварів, 14.05.1922 (Д.К. Зеров), Заворичі, на гнилому пеньку вільхи, 02.12.1972. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, Грибова Рудня, вільхові ліси, 09.07.1973, Любеч, на ґрунті у мішаному лісі, 22.06.1973; Чернігівський р-н, Михайло-Коцюбинське, біля вільхи, 15.05.1974; Козелецький р-н, Городок, вільховий ліс, 23.06.1973 (М.Ф. Бойко), Косачівка, болото Видра, 02.07.1930 (Ф.Я. Левіна), Остерське л-во, 09.07.1919 (О.В. Фомін); Менський р-н, Березна, дубовий ліс, 01.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на основі стовбура верби білої, 30.05.1973; Сосницький р-н, Лозова, на ґрунті у мішаному лісі, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко), ок.

Сосниці [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Корюківський р-н, Холми, на ґрунті, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, сосновий ліс, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, у яру, 08.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, сосновий ліс, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко); Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Кролевецький р-н, ок. Кролевця, на осиці, 10.05.1974; Ямпільський р-н, Дружба, на вільсі, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

НОМАЛОТНЕСІУМ *lutescens* (Hedw.) Robins. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Комань, на крейдяному схилі, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

НОМАЛОТНЕСІУМ *sericeum* (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на дубі в дубово-сосновому лісі, 12.09.1973. Чернігівська обл., Ніжинський р-н, Вертіївка, на дубі, 31.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на дубі, 11.06.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, дубовий ліс, на стовбурі дуба, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

НУРНАСІА

CALLICLADIUM *haldanianum* (Grev.) Crum. (= *Heterophyllum haldanianum* (Grev.) Leisch.) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, вільхове болото, на основі стовбура вільхи, 18.06.1973, за Дарницею, 25.10.1925, (М. Дубовик), на пеньку, 25.04.1930 (Д.К. Зеров), Дарницький лісопарк, Білодібровне л-во [ВІРЧЕНКО, БОЛЮХ, 1989]; Броварський р-н, ок. Броварів, на вільсі, 17.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на березовому пеньку, Грибова Рудня, на основі стовбура вільхи, Клубівка, на основі стовбура берези, 09.07.1973, Любеч, вільховий ліс, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко), Остерське л-во, 07.08.1919 (А.М. Окснер); Городнянський р-н, Дібровне, на вербі, 18.05.1974 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Лосева Слобода, на вільсі, 01.09.1960 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Березна, на вільсі, 01.06.1973; Ніжинський р-н, Бобрик, на гнилому пеньку вільхи, 29.05.1973 (М.Ф. Бойко); Семенівський р-н, Кашпурівка, сосново-дубовий ліс, 25.07.1963 (С.О. Мулярчук); Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на вільсі, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на вільсі в яру, 14.05.1974 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, вільховий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

CALLIERGONELLA *cuspidata* (Hedw.) Loeske Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, 11.06.1923 (Д.К. Зеров), вільхове болото, 17.06.1973, заповідник Гористе (М.І. Котов), у вільшняку, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина), Вигурівщина, 25.06.1930 (Д.К. Зеров); Броварський р-н, Броварське л-во, Семиполки, 15.08.1925 (М. Дубовик). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, вільхове болото, 0.08.1973, болото Замглай, 17.07.1930 (Д.К. Зеров); Чернігівський р-н, болото Мньове [ЗЕРОВ, 1938], Навози, 01.09.1930 (Ф.Я. Левіна), Олишівка, заболочена лука, 10.07.1973; Козелецький р-н, Хрещате, заболочена лука, 28.06.1973 (М.Ф. Бойко), болото Видра, 13-27.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Городок, низинне болото, 22.06.1973; Городнянський р-н, Хрипівка, 20.06.1932 (Ф. Попович), Дібровне, вербове болото, 18.05.1974 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Слобода Загребельна, осушене болото, 04.06.1960 (Л.С. Балашов), Стара Рудня, торфовище, 20.07.1932, Кучинівка, 22.08.1933 (Г.Ф. Бачурина); Менський р-н, Березна, вільхове болото, 02.06.1973 (М.Ф. Бойко); Ніжинський р-н, болото Смолянка, 27.07.1934 (Д.К. Зеров), ок. Ніжина, осокове болото, 28.05.1973; Семенівський р-н, Машеве, вільхове болото, 05.07.1973; Корюківський р-н, болото Убідь біля Самотуг, 13.09.1933 (Г.Ф. Бачурина), Холми, вільховий ліс, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільхове болото, 10.06.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Риботин, торф'яниста лука, 12.06.1974

- (Л.М. Сипайлова). Сумська обл., Середина-Будський р-н, ок. Середина-Буди, вербове болото, 14.10.1973 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, вільхове болото, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).
- CALLIERGONELLA lindbergii** (Mitt.) Hedenäs (= *Hypnum lindbergii* Mitt., *Breidleria arcuata* (Lindb.) Loeske) Київська обл., заповідник Гористе, Вища Дубечня, 29.08.1948 (Г.Ф. Бачурина). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на ґрунті біля Дніпра, 26.06.1973, Радуль, на ґрунті біля озерця, 27.06.1973. Чернігівський р-н, Седнев, на вологій луці, 02.06.1973; Козелецький р-н, Остер, на березі Десни, 20.06.1973; Менський р-н, Березнянське л-во, на ґрунті біля водойми, 02.06.1973, Домниця, біля ялинового лісу, 03.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба [Бачурина, Мельничук, 2003].
- SAMPYLOPHYLLUM sommerfeltii** (Mugin) Hedenäs (= *Campylium sommerfeltii* (Mugin) Lange) Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, листяний ліс, на гнилій деревині, 14.09.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на грабі, 26.06.1973 (М.Ф. Бойко); Сосницький р-н, Конятин [Алексенко, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на осиці, 14.06.1973, Комань, на ґрунті, 08.06.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на дубі, 11.10.1973 (М.Ф. Бойко).
- НОМОМАЛЛИUM incurvatum** (Schrad. ex Brid.) Loeske Київська обл., ок. Києва, лівий берег Дніпра, Дарниця, на стовбурі берези, 21.05.1925 (А.С. Лазаренко).
- НУРNUM cupressiforme** Hedw. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на березі, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе (М.І. Котов), на березі, 28.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); Броварський р-н, ок. Броварів, на дубі, 16.06.1973 (М.Ф. Бойко), Семиполки, 15.08.1925 (М.Дубовик). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, Клубівка, на вільсі, 09.07.1973, Любеч, на схилі до Дніпра, 22.06.1973; Козелецький р-н, Хрещате, на дубі, 28.05.1973, Сорокошичі, 29.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Городок, на вільсі, 22.06.1973 (М.Ф. Бойко), Остерське л-во, 09.08.1919 (О.В. Фомін); Щорський р-н, х. Лука, на вільсі, 17.06.1974; Менський р-н, Березнянське л-во, на вільсі, 01.06.1973; Ніжинський р-н, Вергіївка, на дубі, 26.05.1973; Корюківський р-н, Холми, на сосні, 07.07.1973 (М.Ф. Бойко); Сосницький р-н, ок. Сосниці; Борзнянський р-н, Адамівка [Алексенко, 1899], Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на ґрунті в сосновому лісі, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на вербі білій, 08.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на дубовому пеньку, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [Вірченко, Панченко, 2005], ок. Середина-Буди, на дубі, 12.10.1973; Ямпільський р-н, Дружба, на дубі, сосновий ліс, на ґрунті, 08.10.1973; Глухівський р-н, Привілля, на дубі, 11.05.1974 (М.Ф. Бойко).
- НУРNUM pallescens** (Hedw.) P.Beauv. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на березі, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко), Дарницький лісопарк, Білодібровне л-во [Вірченко, Болюх, 1989], заповідник Гористе (М.І. Котов), на дубі, 29.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); Броварський р-н, ок. Броварів, на дубі, 16.06.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Козелецький р-н, Остерське л-во, 08.08.1919 (О.В. Фомін); Щорський р-н, х. Лука, на вільсі, 17.05.1974; Менський р-н, Березнянське л-во, на вільсі, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Бобрік, на вільсі, 29.05.1973; Сосницький р-н, Авдіївка, на трутовиковому грибі, на дубі, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на вільсі, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на стовбурах сосни, 20.06.1936 (Ф.К. Терещенко), на дубі, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко),

Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, на дубі, 10.10.1973, Чуйківка, на вільсі, 11.6.1969 (М.П. Слободян).

PTILUM crista-castrensis (Hedw.) De Not. Київська обл., ок. Києва, лівобережжя [ПОКРОВСКИЙ, 1892], Рибне озеро, сосново-дубовий ліс, на ґрунті, 11.07.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів, вологий ліс, 27.07.1930 (Д.К. Зеров); Козелецький р-н, Косачівка, болото Видра, ур. Коростява Баба, сосновий ліс, 06.08.1930 (Ф.Я. Левіна), Сорокошичі (Д.К. Зеров), сосновий ліс, 21.06.1973 (М.Ф. Бойко); Менський р-н, Максаки [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, березово-сосновий ліс, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, 20.06.1936 (Ф.К. Терещенко), сосново-ялиновий ліс, 12.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

PYLAISIA polyantha (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва, лівий берег Дніпра, Дарниця, на дубі, липі, 28.05.1925, Рибне озеро, сосновий ліс, 14.05.1932 (Д.К. Зеров), на дубі, 14.09.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе, сосново-дубовий ліс, 28.07.1948 (Г.Ф. Бачурина), Вигурівщина, 03.06.1923 (Д.К. Зеров); Броварський р-н, Заворичі, на вільсі, на дубі, 04.10.1974 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів, 27.07.1925 (Манойленко), Любеч, на осіці, 26.06.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на березі, 23.06.1973; Щорський р-н, Єліне, на березі, х. Лука, на дубі, на вільсі, 17.05.1974; Менський р-н, Березна, на вільсі, 01.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на вербі білій, 28.05.1973 (М.Ф. Бойко); Корюківський р-н, х. Жукля, сосново-дубовий ліс, над р. Кістер, 10.09.1933 (Г.Ф. Бачурина), Холми, на дубі, 07.07.1973; Борзнянський р-н, Сидорівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, на вільсі, 12.06.1973. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Стара Гута, на дубі, 18.05.1974 (М.Ф. Бойко), Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

PTERIGYNANDRUM filiforme Hedw. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на стовбурі дуба, 25.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на стовбурі дуба, 28.05.1973; Новгород-Сіверський р-н, ок. Новгород-Сіверського, на стовбурі самотнього дуба, 08.06.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, дубовий ліс, на дубі, 09.10.1973 (М.Ф. Бойко),

HYLOCOMIACEAE

HYLOCOMIUM splendens (Hedw.) Schimp. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, сосновий ліс, 15.06.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Грабів, вологий ліс, 27.07.1930 (Д.К. Зеров), Любеч, схил до Дніпра, 25.06.1973; Козелецький р-н, Городок, сосновий ліс, 24.06.1973, Косачівка, сосновий ліс, 21.06.1973 (М.Ф. Бойко), Остерське л-во, 08.08.1919 (О.В. Фомін); Семенівський р-н, Лизунівка, сосновий ліс, 05.07.1973 (М.Ф. Бойко); Корюківський р-н, між Рейментарівкою і Самотугами, 08.09.1933 (Г.Ф. Бачурина). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

PLEUROZIUM schreberi (Willd. ex Brid.) Mitt. Київська обл., ок. Києва, лівий берег Дніпра, на пісках, 06.05.1928 (Я.Х. Лепченко), Дарниця, 25.10.1925 (М. Дубовик), Рибне озеро, сосновий ліс, 17.06.1973 (М.Ф. Бойко), заповідник Гористе, сосново-дубовий ліс, 28.07.1948 (Г.Ф. Бачурина), Капітонівка, сосновий ліс, 18.08.1972 (Л. Смик); Броварський р-н, Семиполки, 15.08.1925 (М. Дубовик), Заворичі, сосновий ліс, 02.12.1972. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, сосновий ліс, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко), Олешня, ялиновий ліс, 13.06.1953 (А.І. Барбарич), Грабів, 27.07.1930 (Д.К. Зеров), Любеч, схил до

Дніпра, 25.06.1973; Чернігівський р-н, Краснянське л-во, на луці, 03.07.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, болото Видра біля Сорокошичів, 06.08.1930 (Ф.Я. Левіна), болото Видра [ЗЕРОВ, 1938], Косачівка, дубовий ліс, 21.06.1973 (М.Ф. Бойко); Остерське л-во, 28.07.1919 (О.В. Фомін); Городнянський р-н, ок. Городка, сосновий ліс, 18.05.1974; Щорський р-н, Єліне, болото Гальський Мох, у березняку, на купинах мезо-оліготрофного болота, 16.05.1974 (М.Ф. Бойко), Лосева Слобода, 01.09.1960 (Л.С. Балашов); Менський р-н, Березнянське л-во, березовий ліс, 02.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, Липів Ріг, сосновий ліс, 25.05.1973; Семенівський р-н, Лизунівка, Машеве, сосновий ліс, 05.07.1973 (М.Ф. Бойко); Корюківський р-н, Жукля, сосновий ліс, 10.09.1933 (Г.Ф. Бачурина); Сосницький р-н, Лозова, Авдіївка, мішаний ліс, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, сосново-березовий ліс, 12.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, на схилі до Десни, 08.06.1973, Биріно, піски, 09.06.1973. Сумська обл. Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, сосновий ліс, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко), ок. Ямполья, 01.07.1929 (І. Зоз).

RHYTIDIADELPHUS squarrosus (Hedw.) Warnst. Київська обл. ок. Києва, Рибне озеро, сосновий ліс, 21.04.1973. Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, Узруй, Узруївське л-во, між сосновим і вільховим лісом, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл. Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

RHYTIDIADELPHUS triquetrus (Hedw.) Warnst. Київська обл. ок. Києва, Рибне озеро, 20.05.1923 (Д.К. Зеров), сосновий ліс, 20.04.1973 (М.Ф. Бойко). Чернігівська обл. Ріпкинський р-н, Грабів, вологий ліс, 27.07.1930 (Д.К. Зеров), Любеч, схил до Дніпра, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Щорський р-н, Стара Рудня, березовий ліс, 14.08.1961 (Л.С. Балашов); Корюківський р-н, Холми, на основі стовбура дуба, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, сосновий ліс, 12.06.1973, Комань, схил до Дніпра, 08.06.1973 (М.Ф. Бойко).

PLAGIOTHECIACEAE

HERZOGIELLA seligeri (Brid.) Iwats. (= *Dolichotheca seligeri* (Brid.) Loeske) Чернігівська обл. Ріпкинський р-н, Олешня, у ялиновому лісі, 20.07.1960 (С.О. Мулярчук); Козелецький р-н, Городок, на пеньку, 23.06.1973; Менський р-н, Березна, вільховий ліс, 01.06.1973; Коюківський р-н, Холми, на основі стовбура сосни, 07.07.1973; Сосницький р-н, Лозова, на виступаючих коренях вільхи, 04.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, на гнилому пеньку вільхи, 12.06.1973. Сумська обл. Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, березове болото, на виступаючих коренях берези, 09.10.1973 (М.Ф. Бойко).

PLAGIOTHECIUM cavifolium (Brid.) Iwats. (= *Plagiothecium roeseanum* Schimp.) Чернігівська обл. Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, Любеч, вільхові ліси, 21.06.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, листяний ліс, 21.06.1973; Корюківський р-н, Холми, на основі стовбура вільхи, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільховий ліс, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл. Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

PLAGIOTHECIUM denticulatum (Hedw.) Schimp. Київська обл. ок. Києва, Рибне озеро, біля вільхи, 17.06.1973. Чернігівська обл. Ріпкинський р-н, Любеч, вільховий ліс, 22.06.1973, Нові Яриловичі, Клубівка, вільхові ліси, 09.07.1973 (М.Ф. Бойко); Чернігівський р-н, Заріччя, вільхове болото, 09.08.1960

(Л.С. Балашов); Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, Городок, вільховий ліс, 22.06.1973; Менський р-н, Березнянське л-во, вільховий ліс, 01.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на основі стовбура берези, 25.05.1973; Корюківський р-н, Рудня, вільховий ліс, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільховий ліс, 11.06.1973, ок. Новгород-Сіверського, зарості вільхи у ярку, 14.06.1974 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

var. **undulatum** Ruthe Сумська обл., Ямпільський рн, Дружба, на ґрунті у сосновому лісі, на основі стовбура вільхи, 12.06.1969 (М.П. Слободян).

PLAGIOTHECIUM laetum Schimp. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, вільховий ліс, 25.06.1973; Менський р-н, Березна, на гнилій деревині вільхи у сосновому лісі, 02.06.1973; Сосницький р-н, Лозова, на виступаючих коренях вільхи, 04.07.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, на вільсі, 12.06.1969 (М.П. Слободян).

PLAGIOTHECIUM latebricola Schimp. (= *Plagiotheciella latebricola* (Wils.) Fleisch.) Чернігівська обл., Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на гнилому пеньку вільхи, 22.06.1973; Щорський р-н, х. Лука, на виступаючих коренях вільхи, 17.05.1974; Семенівський р-н, Машеве, вільховий ліс, 05.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільховий ліс, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

PLAGIOTHECIUM nemorale (Mitt.) Jaeg. (= *Plagiothecium silvaticum* (Brid.) Bruch & Schimp.) Чернігівська обл., Козелецький р-н, Городок, на дубі, 01.06.1973; Семенівський р-н, Машеве, вільховий ліс, 05.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруївське л-во, вільхове болото, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).

PLAGIOTHECIUM succulentum (Wils.) Lindb. Київська обл., ок. Києва, Рибне озеро, на вільсі, Білодібровне л-во, мішаний ліс, 17.06.1973; Броварський р-н, Заворичі, на основі стовбура вільхи, 02.12.1972. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, листяний ліс, 25.06.1973; Корюківський р-н, Холми, березовий ліс, 07.07.1973; Новгород-Сіверський р-н, Узруй, вільховий ліс, 12.06.1973 (М.Ф. Бойко).

PYLAIADIACEAE

PLATYGYRIUM repens (Brid.) Schimp. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на вільсі, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во (Ф.Я. Левіна), Городок, на вільсі, 23.06.1973, Красилівка, на дубі, 10.07.1973; Щорський р-н, х. Лука, на дубі, 17.05.1974; Менський р-н, ок. Березни, Черногорці, на вільсі, 01.06.1973; Семенівський р-н, Іванине, дубовий ліс, на дубі, 05.07.1973 (М.Ф. Бойко); Коропський р-н, Шабалинів [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, ок. Середина-Буди, на дубі, 14.10.1973 (М.Ф. Бойко); Ямпільський р-н, Дружба, на дубі, 12.06.1969 (М.П. Слободян).

LEUCODONTACEAE

LEUCODON sciuroides (Hedw.) Schwaegr. Київська обл., ок. Києва, Дарниця, 17.05.1925 (А.С. Лазаренко), Жукин, 12.07.1919 (О.В. Фомін), заповідник Гористе, 28.07.1948 (Г.Ф. Бачурина); Броварський р-н, Семиполки, 15.08.1927 (М. Дубовик). Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на дубі, 08.07.1973, Любеч, на дубі, 25.06.1973; Козелецький р-н, Сорокошицьке л-во, на вербі білій біля дороги, 02.06.1973; Ніжинський р-н, ок. Ніжина, на дубі біля дороги у сосновому лісі, 11.06.1973; Новгород-Сіверський, вул. Урицького, на

вербі білій (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський рн, Дружба, на дубі, 11.06.1969 (М.П. Слободян).

NECKERACEAE

НОМАЛІА trichomanoides (Hedw.) Brid. Київська обл., ок. Броварів, на дубі, 05.06.1973. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на дубі, 09.07.1973, Любеч, на вільсі, 26.06.1973 (М.Ф. Бойко), болото Замглай біля Ловині [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003]; Козелецький р-н, Хрещате, на дубі, 28.05.1973; Носівський р-н, Лихачів, на дубі, 10.07.1973; Менський р-н, Березна, на вільсі, Чорногорці, на вільсі, 01.06.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, 11.06.1969 (М.П. Слободян).

NEСКЕРА pennata Hedw. Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на осиці, 25.06.1973 (М.Ф. Бойко); Козелецький р-н, Остерське л-во [ЗЕРОВ, 1932]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005]; Ямпільський р-н, Дружба, на осиці, 10.10.1973 (М.Ф. Бойко).

LEMBOPHYLLACEAE

ІСОТНЕСІУМ alopecuroides (Lam. ex Dubois) Isov. Київська обл., Київ, Дарниця [БАЧУРИНА, МЕЛЬНИЧУК, 2003].

ANOMODONTACEAE

АНОМОДОН attenuatus (Hook. & Taylor) Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Нові Яриловичі, на дубі, 08.06.1973, Любеч, на грабі, 26.06.1973; Носівський р-н, Лихачів, на дубі, 10.07.1973; Новгород-Сіверським р-н, Узруй, на дубі, 11.06.1973 (М.Ф. Бойко). Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

АНОМОДОН longifolius (Sleich. ex Brid.) S. Hartm. Чернігівська обл., Козелецький р-н, Городок, на ясені, на дубі, 23.06.1973; Носівський р-н, Лихачів, на дубі, 10.07.1973; Менський р-н, Березна, ур. Ріпище, на вільсі, 30.05.1973. Сумська обл., Ямпільський р-н, Дружба, на дубі, 08.10.1973 (М.Ф. Бойко).

АНОМОДОН viticulosus (Hedw.) Hook. & Taylor Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, Любеч, на пеньку вільхи, 25.06.1973; Чернігівський р-н, Стаси, 18.07.1924 (Д.К. Зеров); Менський р-н, Березна, на дубі, 01.06.1973; Ніжинський р-н, Вертіївка, на дубі, 29.05.1973; Корюківський р-н, Холми, на вільсі, 05.07.1973 (М.Ф. Бойко); Борзнянський р-н, Адамівка [АЛЕКСЕНКО, 1899]. Сумська обл., Середина-Будський р-н, Деснянсько-Старогутський НПП [ВІРЧЕНКО, ПАНЧЕНКО, 2005].

Автор вдячний старшому науковому співробітникові, канд. біол. наук В.М.Вірченку щодо інформації про ініціали деяких збирачів мохів, матеріали яких представлені у гербарії Інституту ботаніки ім.М.Г.Холодного НАН України (KW).

Список літератури

- АЛЕКСЕНКО М.А. Лиственные мхи северной части Харьковской губернии и смежных уездов Курской губернии // Тр. о-ва испыт. природы при Харьк. ун-те. – 1897. – Вып. 33. – С. 233-242.
АЛЕКСЕНКО М.А. Материалы для бриологической флоры Черниговской и Могилевской губернии // Тр. о-ва испыт. природы при Харьк. ун-те. – 1899. – 31. – С. 3-23.

- БАЧУРИНА Г.Ф. Нові та рідкісні для флори України види мохів з Полісся УРСР // Укр. ботан. журн. – 1970. – 27, № 3. – С. 375-377.
- БАЧУРИНА Г.Ф., МЕЛЬНИЧУК В.М. Флора мохів Української РСР. Вип. 1. – К.: Наук. думка, 1987. – 180 с.
- БАЧУРИНА Г.Ф., МЕЛЬНИЧУК В.М. Флора мохів Української РСР. Вип. 2. – К.: Наук. думка, 1988. – 180 с.
- БАЧУРИНА Г.Ф., МЕЛЬНИЧУК В.М. Флора мохів Української РСР. Вип. 3. – К.: Наук. думка, 1989. – 175 с.
- БАЧУРИНА Г.Ф., МЕЛЬНИЧУК В.М. Флора мохів України. Вип. 4. – Київ: Академперіодика, 2003. – 255 с.
- БОЙКО М.Ф. До поширення моху *Vuxbaumia arhylla* Hedw. на Україні // Укр. ботан. журн. – 1974 а. – 31, № 2. – С. 472-475.
- БОЙКО М.Ф. К изучению бриофлоры Левобережного Полесья УССР // Вопр. физиол. биохим., цитол. и флоры Украины. – К.: Наук. думка, 1974 б. – С. 71-73.
- БОЙКО М.Ф. Матеріали до бриофлори Лівобережного Полісся УРСР // Укр. ботан. журн. – 1975а. – 32, № 1. – С. 24-27.
- БОЙКО М.Ф. Мохоподібні вільхових ценозів Лівобережного Полісся УРСР та питання їх охорони // Укр. ботан. журн. – 1975 б. – 32, № 2. – С. 180-187.
- БОЙКО М.Ф. Конкретні бриофлори Лівобережного Полісся УРСР // Укр. ботан. журн. – 1975 в. – 32, № 6. – С. 723-733.
- БОЙКО М.Ф. Редкие виды мохообразных Левобережного Полесья УССР и вопросы их охраны // Актуальн. вопр. совр. бот. – К.: Наук. думка, 1976. – С. 42-47.
- ВІРЧЕНКО В.М. Мохоподібні лісопаркової зони м. Києва. – Київ: Знання України, 2006. – 31 с.
- ВІРЧЕНКО В.М. Нові для бриофлори УРСР види роду *Bryum* Hedw. // Укр. ботан. журн. – 1987. – Т. 44, № 4. – С. 42-44.
- ВІРЧЕНКО В.М., БОЛОХ В.О. Рідкісні для рівнинної частини УРСР мохоподібні // Укр. ботан. журн. – 1989. – Т. 46, № 3. – С. 71-76.
- ВІРЧЕНКО В.М., ПАНЧЕНКО С.М. Мохоподібні національного природного парку «Деснянсько-Стварогутський» // Чорноморск. ботан. журн. – 2005. – Т. 1, № 2. – С. 92-99.
- ВІРЧЕНКО В.М., ПАРТИКА Л.Я. Матеріали до бриофлори Мезинського національного природного парку // Мат-ли міжнар. наук.-практ. конф. «Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній та вищій школі». – Полтава, 2010. – С. 59-61.
- ЗЕРОВ Д.К. Декілька нових і маловідомих для України видів листяних мохів // Вісн. Київ. ботан. саду. – 1925. – Вип. 3. – С. 30-32.
- ЗЕРОВ Д.К. Нотатки до мохової флори України // Журн. Біо-ботан. циклу ВУАН. – 1932. – № 3-4. – С. 61-68.
- ЗЕРОВ Д.К. Болота УРСР, рослинність і стратиграфія. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1938. – 164 с.
- ЗЕРОВ Д.К. Флора печіночних і сфагнових мохів України. – К.: Наук. думка, 1964. – 356 с.
- ЛАЗАРЕНКО А.С. Відомості про найцікавіших представників української бриофлори // Тр. фіз.-мат. відділу ВУАН. – 1929. – Т. 15, вип. 1. – С. 3-35.
- ЛАЗАРЕНКО А.С., ВЫСОЦКАЯ Е.И., ЛЕСНЯК Е.Н. Атлас хромосом листовных мхов СССР. – Киев: Наук. думка, 1971. – 144 с.
- МАРИНИЧ О.М., ПАРХОМЕНКО Г.О., ПЕТРЕНКО О.М., ШИЩЕНКО П.Г. Удосконалена схема фізико-географічного районування України // Укр. географ. журн. – 2003. – № 1. – С. 16-20.
- МАРИНИЧ О.М., ШИЩЕНКО П.Г. Фізична географія України. – К.: Знання, 2005. – 511 с.
- МОНТРЕЗОР В. Обзорение растений, входящих в состав флоры губерний Киев. уч. окр.: Киев., Волын., Черн. и Полт. // Зап. Киев. о-ва естествоиспыт. – 1886. – Т. 7, № 1. – С. 1-145.
- НАЦІОНАЛЬНИЙ географічний атлас України. – Київ: Картографія, 2008. – 475 с.
- ПОКРОВСКИЙ А. Материалы для флоры мхов окрестностей Киева // Унив. изв. Киева. – 1892. – № 8. – С. 45-60.
- УЛИЧНА К.О. Листяні мохи // Каталог музейних фондів. – К.: Наук. думка, 1978. – С. 5-92.
- ФОМІН О. До вивчення торфових мохів на Україні // Наук. зап. Орган. Київ. наук.-досл. кафедр. – 1923. – 1. – С. 34-39.

Рекомендує до друку
О.Є.Ходосовцев

Отримано 15.09.2011 р.

Адреса автора:
М.Ф.Бойко
Херсонський державний університет
Вул. 40 років Жовтня, 27
Херсон 73000
Україна
e-mail: bomifed@ksu.ks.ua
bomifed@gmail.com

Autor's address:
M.F.Boiko
The Kherson State University
27, 40 Rokiv Zhovtnya str.
Kherson 73000
Ukraine
e-mail: bomifed@ksu.ks.ua
bomifed@gmail.com